Ազգ
Azg armenian daily
26 ՅՈՒԼԻՍ 2000 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 138 (2106)

Շարունակվում է 7 երգիծանկարիչների ցուցահանդեսը

Թեքեյան կենտրոնում երեկ բացված քաղաքական երգիծանկարչության ցուցահանդեսը կշարունակվի այսօր՝ չորեքշաբթի, եւ վաղը՝ հինգշաբթի, առավոտյան ժամը 10-ից երեկոյան 6-ը: **«Ազգի»** խմբագրության կողմից կազմակերպված ցուցահանդեսին մասնակցում են գործող մեր լավագույն արվեստագետները՝ մեր տպագիր մամուլում ամեն օր իրենց ծաղրանկարներով ընթերցողների համակրանքը վաղուց նվաճած երգիծանկարիչները՝ Աբրոյան, Ագնեսա, Արզօ, Դավիթ, Յարալյան, Նիկո եւ Toto: Ցուցահանդեսը բաց է լայն հասարակության համար:

«ԱԶԳ»-Ի ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ

«Բռնությունը եւ ժողովրդավարության գործընթացը»...

7 զեկուցումով, 7 երգիծանկարչով «կլոր սեղանը» շավարտվեց

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

«Օրենքների անկատարություն, սոցիալական ծանր վիճակ, որ սկիզբ է տալիս բռնությունների: Մենք որոշել ենք, որ մեր երկիրը ժողովրդավար պետք է լինի: Այսօր հավաքվել ենք խոսելու այն դժվարությունների մասին, որոնք մեր նպատակին՝ ժողովրդավարությանը հասնելու ճանապարհին խոչընդոտ են դառնում», երեկ Թեքեյան կենտրոնում հրավիրված «Բռնությունները եւ ժողովրդավարության գործընթացը» թեմայով **«Ազգի»** կազմակերպած «Կլոր սեղանի» մասնակիցներին ողջունելով ասաց օրաթերթի խմբագիրը: Հայաստանում Գերմանիայի դեսպանության օժանդակությամբ կազմակերպված խիստ հրատապ բովանդակությամբ այդ միջոցառմանը, ինչպես տեղեկացրեց պրն Ավետիքյանը, հրավիրվել էին մասնակցել ադրբեջանցի եւ վրացի լրագրողներ, ի հեճուկս որի «Կլոր սեղանը» համարյա դարձավ հայաստանցի մասնագետների կողմից ներհայաստանյան խնդիրների դիտարկում: Կազմակերպվածն իսկապես ներկայացուցչական էր (ինչը մեր առանձին գրույցում գոհունակությամբ նկատել

Ձախից աջ՝ Միշել Լեգրա, Ֆոլկեր Զայց, Վարդան Օսկանյան, Գագիկ Հարությունյան, Վլ. Նազարյան, Ռուբեն Միրզախանյան, Գեւորգ Պողոսյան եւ Վալերի Այդինյան:

տվեց Գերմանիայի դեսպանը)՝ «Կլոր սեղանի» բավականաչափ համբերատար նախագահող-համադրողն էր ՀՀ Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը: «Հոկտեմբերի 27-ի եւ մարտի 22-ի ազդեցությունը Հայաստանի միջազգային կերպարի վրա» զեկուցումով հանդես եկավ ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը, ներածական ամփոփ խոսք ասաց ՀՀ-ում Գերմանիայի դեսպան Ֆոլկեր Զայցը, «Բռնությունը դեմոկրատական հասարակությունում» թեմայով զեկուցեց ՀՀ-ում Ֆրանսիայի դեսպան Միշել Լեգրան:

Տես ➧ էջ 2

«ՎԱՀԱՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ+10 ԳՈՐԾ»

Պետական մեղադրողները մեղմ պատժաչափերը հիմնավորված են համարում

Ըստ նրանց՝ բացահայտված է մահափորձերի շղթայի միայն վերջին օղակը, քննությունը շարունակվում է

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հուլիսի 25-ին «...Վահան Հարությունյան+10» անձանց գործով դատական նիստում պետական մեղադրողները հրապարակեցին ամբաստանյալների համար սահմանված պատժաչափերը, դատարանին միջնորդելով ՆԳՆ ՆԶ վարչության նախկին պետ Վահան Հարությունյանին ազատազրկման դատապարտել 7 տարի ժամանակով, որը պետք է կրի ուժեղացված ռեժիմի ուղղիչ աշխատանքային գաղութում:

ՆԶՎ աշխատակից Նորայր Թադեւոսյանին դատապարտել ազատազրկման 10 տարի ժամանակով, որը պետք է կրի ուժեղացված ռեժիմի ուղղիչ աշխատանքային գաղութում: Ամբաստանյալ Սահակ Բալյանին, որը գործով անցնող ամենածանր հանցանք կատարողն է՝ երկու անձանց սպանություններն իրականացնողը, միջնորդեցին դատապարտել 15 տարվա ազատազրկման, որից 5 տարին կրելու է բանտարկության ձեւով, մնացյալը խիստ ռեժիմի ուղղիչ աշխատանքային գաղութում: Մկրտիչ Առաքելյանին՝ 9 տարվա, Արթուր Խաչատրյանին, Արթուր Շահբազյանին եւ Մովսես Ներսիսյանին 8 տարվա ազատազրկում, որը կրելու են ուժեղացված ռեժիմի ուղղիչ աշխատանքային գաղութում: Հայկ Աղաջանյանի, Երանոս Մելքոնյանի, Գագիկ Պետրոսյանի, Մուրադ Ղարտոյանի կատարած հանցանքների համար սահմանված էր 5-6 տարվա ազատազրկում, սակայն նրանց նկատմամբ կիրառել են ՀՀ ԱԺ 97 թ. ապրիլի 30-ին եւ 98 թ. սեպտեմբերի 15-ին հայտարարված համաներումները, որոնց հիման վրա պետական մեղադրողները միջնորդեցին նրանց ազատել պատժի հետագա կրումից:

Դահլիճի համար ակնհայտ էր, որ այդ աղմկահարույց գործին պետական մեղադրողներն անհամեմատ մեղմ մոտեցում են ցուցաբերել, քան ակնկալվում էր: Չնայած նրանք համամիտ չէին մեզ հետ եւ իբրեւ իրենց աշխատանքի լավագույն արդյունք համարեցին տուժողներից Մայիս Ռաֆայելյանի գոհունակությունն ու բավարարվածությունը միջնորդված պատժաչափերից, որը նույնիսկ հայտարարեց, թե դատարանին կխնդրի Վահան Հարությունյանի նկատմամբ ավելի մեղմ մոտեցում ցուցաբերել: Այնուամենայնիվ, լրագրողներիս համար, որ այդ դահլիճում համանման հանցանքների դեպքում ավելի ծանր պատժաչափերի ենք ունկնդիր եղել, սա բացառություն պահանջող դեպք էր, եւ դատախազներին խնդրեցինք մեկնաբանել իրենց միջնորդությունը:

Դատարանում պետական մեղադրողների աշխատանքը համակարգող, ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալ Աղվան Հովսեփյանն այնքան էլ համամիտ չէր մեր կողմից հնչած «մեղմ պատիժ» ձեւակերպմանը, հայտնեց, որ դատախազությունը պատժի անհատականացման սկզբունքն է կիրառել այս դեպքում եւ դատարանին միջնորդել է համաչափ պատիժ կիրառել: «Քրեական իրավունքով գոյություն ունի պատժի անհատականացման սկզբունք, որն այս դեպքում կիրառվել է: Դատաիրավական համակարգի բարեփոխումների ֆոնին շատ հարցերում մեր աշխատանքը փոխել ենք:

Տես ➧ էջ 3

ԱՄՆ-ը Հայաստանին 300 հազար դոլար է տրամադրում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ-ը Հայաստանին 300 հազար դոլար է տրամադրում «Զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածումը հակազդելու բնագավառում համագործակցության մասին» պայմանագրի շրջանակներում, որն ստորագրվել է հուլիսի 24-ին Վաշինգտոնում, ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի ԱՄՆ կատարած այցի ընթացքում:

Ինչպես Ս. Սարգսյանի հետ համատեղ ճեպազրույցում հայտարարել է ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Քոհենը, այդ միջոցները նպատակաուղղված են նոր սարքավորում ձեռք բերելուն, որ ներառում է միջուկային, քիմիական եւ կենսաբանական զենքի հայտնաբերման սարքեր, եւ անձնակազմի ուսուցմանը: «Դա Հայաստանին կօգնի կատարելագործել իր մաքսային եւ սահմանապահ վերահսկողության ծառայությունները», նշել է նա:

Ու. Քոհենը նաեւ նշել է, որ վաղուց արդեն ԱՄՆ-ը համաձայնել է Հայաստանին օգնել ղարաբաղյան հակամարտության ավարտից հետո մնացած հակահետեւակային ականների ոչնչացման գործում: Ըստ նրա, համաձայնագրի ստորագրմանը հաջորդած միջոցառումներով չի նախատեսվում ամերիկյան զորքերի որեւէ մասնակցություն:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրքիան ատոմակայան չի կառուցի

ԱՆԿԱՐԱ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 25-ին Թուրքիայի վարչապետ Էջեւիթը հայտարարել է, որ Թուրքիայում ատոմային էլեկտրակայանի կառուցման նախագիծը չեղյալ է հայտարարվում: Նա ընդգծել է, որ դա կապված չէ ոչ ռիսկային գործոնի, ոչ էլ գրոսաշրջության անկման հնարավոր վտանգի հետ: Էջեւիթը շեշտել է, որ Թուրքիան մտադիր է զարգացնել հիդրոէլեկտրակայանների եւ ջերմային էլեկտրակայանների համակարգը: Էջեւիթը նաեւ նշել է, որ մոտակա 15 տարիներին Թուրքիան հնարավոր է բնական գազի պակաս զգա, որի հետեւանքով հեռանկարում չի բացառվում վերադարձը միջուկային էներգիայի արտադրության տարբերակին: Նշենք, որ Ակ-Քույու ավանում ատոմակայանի կառուցման մտադրության մասին պաշտոնական Անկարան հայտարարել էր շուրջ 3 տարի առաջ:

Մասխադովի հետ բանակցություններ՝ միայն կապիտուլյացիայի պայմանով

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՌԴ նախագահ Պուտինի խորհրդական Սերգեյ Յաստրժեմբսկին ասել է, թե արտասահմանում չեչենների ղեկավար Ասլան Մասխադովի հետ որեւէ երկխոսություն հնարավոր է միայն դիմադրությունը դադարեցնելու եւ կապիտուլյացիայի պայմանով: «Ազատության» հաղորդման համաձայն, Յաստրժեմբսկին այս կերպ մեկնաբանել է Հարավային դաշնային օկրուգում Ռուսաստանի նախագահի ներկայացուցչի տեղակալ գեներալ Վլադիմիր Բոկովիկովի Մասխադովի հետ բանակցություններ վարելու հնարավորության մասին հայտարարությունը: Նա նշել է նաեւ, որ Բոկովիկովն ի նկատի է ունեցել իր անձնական ծանոթությունը Մասխադովի հետ, ինչը կարող է Մասխադովի համար հեշտացնել կապիտուլյացիայի մասին որոշում ընդունելը:

ՇԻՐԱԿԻ ԹԵՄ

Հովվապետական այցը կաթողիկոսն սկսեց Գյումրուց

ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 25-ին Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսն սկսել է իր անդրանիկ հովվապետական այցը Շիրակի թեմ:

Ինչպես հայտնեցին Մայր աթոռի տեղեկատվության համակարգից, Շիրակի մարզի սահմանագծին Վեհափառ հայրապետին դիմավորելու էին եկել Շիրակի թեմի առաջնորդական տեղապահ Միքայել ծ. վրդ. Աջապահյանը, Շիրակի մարզպետ Ֆելիքս Փիրումյանը, Գյումրու քաղաքապետ Վարդան Ղուկասյանը, թեմի հոգեւորական դասը, մարզային եւ քաղաքային իշխանությունների ներկայացուցիչներ: Առաջին հանգրվան ունենալով պատմական Գյումրին՝ Վեհափառ հայրապետը «Հրաշափառ»-ով եւ շարականների երգեցողությամբ մուտք է գործել առաջնորդանիստ Յոթվերք եկեղեցի, ուր Վեհափառի օրհնաբեր խոսքին էին սպասում բազմաթիվ հավատացյալներ: Նորին Սրբությունը ողջունել է բոլոր ներկաներին՝ մարզային եւ քաղաքային իշխանություններին, Վեհափառ հայրապետին դիմավորելու եկած Հայաստանի, Վրաստանի եւ Արեւելյան Եվրոպայի հայ կաթողիկե համայնքի առաջնորդ Ներսես արք. Ներսեսյանին:

Սա նաեւ Նորին Սրբության անդրանիկ հովվապետական այցն է Հայաստանյան թեմ, որը, ինչպես իր ողջույնի խոսքում երախտագիտությամբ նշել է Միքայել ծ. վրդ. Աջապահյանը, կրոնապաշտ գյումրեցու անուրանալի հավատքին տրված Վեհափառ հայրապետի գնահատականն է:

«Ճշմարիտ է, որ անցնող տասնամյակներում մեր ժողովրդին բաժին ընկած տառապանքների, ցավի ու փորձության մեծագույն բաժինն ընկավ գյումրեցիներին, Շիրակի թեմի մեր հավատավոր զավակներին: Բայց փառք եւ գոհություն ենք առաքում առ Աստված, որ տարիների ընթացքին գյումրեցին չտկարացավ իր հավատքի մեջ: Դրա լավագույն ապացույցը տեսա այս եկեղեցում, տեսա ձեր ջերմ հավատքը, որ բացառիկ է», ասել է Վեհափառ հայրապետը:

Նորին Սրբությունը ողջունել է ու իր հայրապետական օրհնությունն է տվել գյումրեցիներին՝ հորդորելով նրանց անսասան մնալ հայրերի սրբազան հավատքին ու ավանդներին:

Այցելության առաջին օրը Վեհափառ հայրապետն այցելել է քաղաքի Անի թաղամասում կառուցվող եկեղեցու շինհրապարակ, ծանոթացել շինարարական աշխատանքների ընթացքին:

«ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ»

«Բռնությունը եւ ժողովրդավարության գործընթացը»...

Սկիզբը էջ 1

Մնացած զեկուցողները կամ ելույթ ունեցողները, որ տարբեր մասնագիտական խմբեր էին ներկայացնում, խոսս ընդգծելով օրվա թեմայի կարեւորությունը՝ առաջարկեցին, թե կազմակերպվածը հարկ է շարունակել ծրագրային քննարկումների տեսքով: Հուլիսի 25-ին, ժամը 11-16:30-ն անցկացված «Կլոր սեղանն» ընթացավ երեք լեզվով՝ համաժամանակյա անգլերեն, գերմաներեն, ֆրանսերեն թարգմանությամբ, աշխույժ հարցուպատասխանով, ընդմիջումներին մատուցված սառը-տաք բուֆետով, ինչպես նաեւ յոթ դական աշխատանքի դեմքում հնարավորինս օտարել բռնությունն իբրեւ երեւույթ՝ աշխարհի որ երկրում էլ լինի: Վարդան Օսկանյանը խոսեց հոկտեմբերի 27-ից եւ մարտի 22-ից հետո Հայաստանի միջազգային վարկի մասին՝ կանգ առնելով, թե արտաքին աշխարհի հետ տարբեր թելերով կապված Հայաստանը տարբեր բնագավառներում իհարկե տուժեց: Բայց ՀՀ նախագահի արտերկիր կատարած վերջին այցերի ժամանակ հստակ ընդգծվել է, թե Հայաստանի նկատմամբ վստահությունը վերականգնվել է: ՀՀ Կենտրոնական բանկի իրավաբանական վարչության

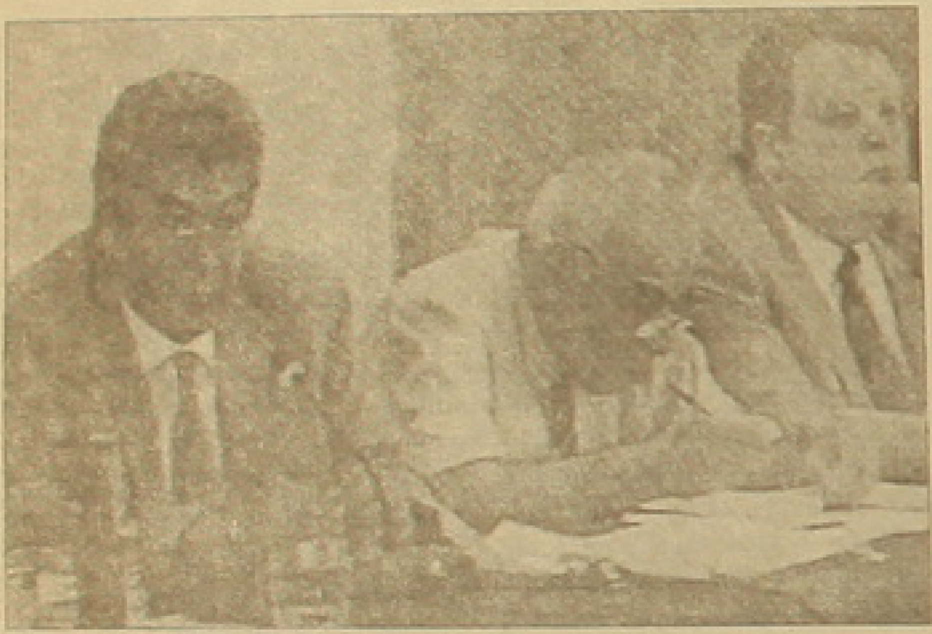

Գ. Հարությունյանը, Վլ. Նազարյանը եւ Ռ. Միրզախանյանը:

երգիծանկարիչների (Սրոյան, Ագնեսա, Արգօ, Յարալյան, Նիկո, Toto, Դավիթ) աշխատանքների ցուցահանդեսով: Ցավոք, իրավաբանների, լրագրողների, մանկավարժների, սոցիոլոգների կարծիքների մեջ լսելի չեղավ հոգեբաններինը, ինչը, կարծում ենք, ապագայում հնարավոր կլինի վերականգնել:

«Ես կարճ կխոսեմ, որովհետեւ այսօր նախ եւ առաջ լսել եմ ուզում», ասաց ԳԴՀ դեսպան Ֆոլկեր Զայցը՝ մասնակիցներին մաղթելով ինքնաքննադատաբար, հանդուրժողաբար եւ ընկալունակությամբ քննարկել առաջարկված թեման: Ինքնաքննադատություն իսկապես եղավ, իսկ ինչ վերաբերում է լսածին, պրն դեսպանը կարծիք հայտնեց, թե իր տպավորությամբ կազմակերպվածը իսկապես կարելի է հաջող համարել: «Կլոր սեղանին» ընդգծվեց մի կարեւոր հայտանիշ. բռնությունն իբրեւ երեւույթ գոյություն ունի նաեւ ժողովրդավարական հասարակարգերում, ինչը թերեւս մարդու իրավունքների պաշտպան մեծ ու փոքր խմբերին աշխարհի տարբեր երկրներում միացնում է, հույս տալիս, թե հնարավոր է միասնական, տեւական, հետեւողական օրենսդրության զարգացման բաժնի պետ Վարուժան Ավետիքյանի արծարծած թեման՝ «Փողերի լվացումը եւ Հայաստանում դրա օրենսդրական կարգավորման խնդիրները» գրավեց ներկաներից շատերի ուշադրությունը: Հետկեսօրին ընթերցված զեկուցումներին, թեեւ ավելի քիչ ունկնդիրներ եղան, բայց առավել շատ հարցեր հարուցվեցին: Նշենք, որ բանախոսներ էին ՀՀ ԱԺ իրավական վարչության պետ Վլադիմիր Նազարյանը («Ժողովրդավարական պետությունում հարկադրանքի կիրառման օրենսդրական հիմքերը»), Խ. Աբովյանի անվան մանկավարժական ինստիտուտի մշակույթի ֆակուլտետի դեկան Ռուբեն Միրզախանյանը («Կրթության եւ մշակույթի դերը բռնության մթնոլորտի առողջացման գործում»), ՀՀ ԳԱԱ սոցիոլոգիայի ինստիտուտի տնօրեն Գեւորգ Պողոսյանը («Ժողովրդավարական գիտակցության էվոլյուցիան»), լրագրող Վալերի Այդինյանը («Բռնությունը եւ Հայաստանի նոր մամուլի կայացումը»):

«Կլոր սեղանին» առավել մանրամասն հայացք՝ մեր առաջիկա համարում:

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Ինչ միամի՜տ է «Ֆիլիպ Մորիսը»

Վերջերս «Ֆիլիպ Մորիս» ընկերության պաշտոնական ներմուծող «Պարես Արմենիան» հանդես եկավ հայտարարությամբ, ուր զգուշացնում է արտասահմանյան սիգարետներ ծխող հայերին, որ Հայաստանի շուկայում հայտնվել են կեղծ «L&M», «Bond» տեսակի սիգարետներ, որոնց վրա «փակցված» են հին՝ 1998 թ. դրոշմանիշեր:

Ինչ միամի՜տն է «Պարես Արմենիան»: Ես էլ կարծում էի, թե առաջնակարգ ընկերության հայաստանյան ներկայացուցչության անձնակազմը պետք է շատ ավելի արհեստավարժ ու աչալուրջ լինի, քան տեղական ձեռներեցների բանակը: Բայց, արի ու տես, պատկերն այլ է: Այն, ինչի մասին գոռում-գոչում է արդեն քանի ամիս «Գրանդ տոբակո» ՍՊԸ նախագահ Հրանտ Վարդանյանը, նոր է հայտնաբերվել:

Տեղյակ չլինելով «Պարես Արմենիայի» ներկրած սիգարետների ողջ տեսականուց, համենայն դեպս հայտնեմ, որ մաքսանենգ ներկրումը միայն «L&M» ու «Bond» սիգարետներով չի եզրափակվում: Հենց Երեւանի կենտրոնում, Մաշտոցի պողոտայում ծխախոտ վաճառող ցանկացած «դախլի» վրա կարելի է հայտնաբերել նաեւ նույն «ՀՀ մաքսային վարչություն, 1998 թ.» ակցիզային դրոշմանիշով «Hollivood»-ի կոշտ ու «լայթ», «Vinston» ու այլ արտասահմանյան սիգարետների տեսակներ: Կա նաեւ «Vog»-ը, որը վաճառվում է առանց որեւէ դրոշմանիշի, կա «Прима», որի ակցիզային դրոշմանիշի վրա գրված է «Россия»: Էլ չեմ ասում Դոնի Ռոստովից կամ Ուկրաինայից բերված տարբեր մաքսանենգ IV կարգի ծխելիքի մասին:

Երբ նման առատությամբ մաքսանենգ սիգարետներ են իրացվում Երեւանի կենտրոնում՝ հենց մաքսայինների քթի տակ (պետեկամուտների նախարարությունը գտնվում է Մաշտոցի պող. ու Խորենացու փող. գրեթե հատման կետում), ապա կարելի է պատկերացնել, թե ինչ է կատարվում Երեւանի ծայրամասերում կամ այլ բնակավայրերում: Այնպես որ, «Գրանդ տոբակոյի» անվերջ հիշեցումներն արտասահմանյան սիգարետների մաքսանենգ ներկրման ծավալուն քանակների մասին ոչ թե մենաշնորհային պայքարի մի ձեւ են, այլ ճշմարիտ իրականություն:

Զ. Հ.

ՆՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ

Տարեվերջին կստորագրվի պետություն-եկեղեցի մեծ համաձայնագիրը

ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի որոշումով ՀՀ կառավարությանն առընթեր կրոնի գործերի պետական խորհրդի նախագահ է նշանակվել Ռազմիկ Մարկոսյանը:

Ռազմիկ Մարկոսյանը ծնվել է 1949 թ. Երեւանում: 1989 թ. ավարտել է Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտը ստանալով ինժեներ-էլեկտրիկի որակավորում: Աշխատել է հանրապետության տարբեր արտադրական եւ գիտական կազմակերպություններում:

1960-ականների վերջին հարել է ազգային-ազատագրական շարժմանը, 1969-ից եղել է Ազգային միացյալ կուսակցության անդամ: 1974-ին քաղաքական հայացքների համար 7 տարի դատապարտվել է ազատազրկման: Ներկայումս որեւէ կուսակցության անդամ չէ:

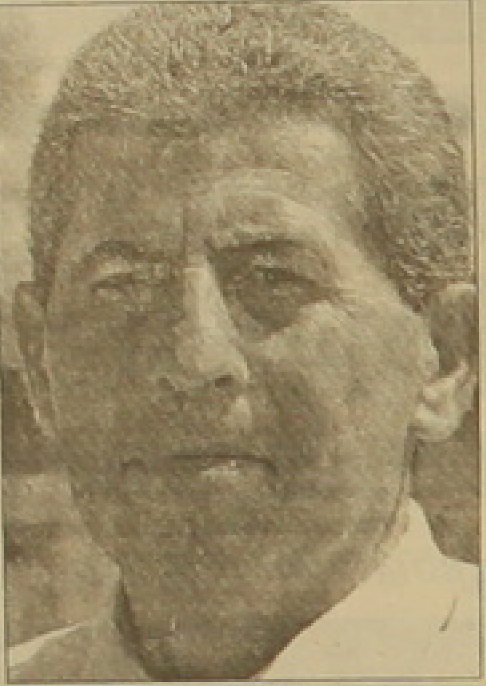

Իր անդրանիկ հարցազրույցը վերապահելով «Ազգին», Ռազմիկ Մարկոսյանը նշեց այն դրական միտումները, որ վերջին շրջանում նկատվում են պետություն-եկեղեցի հարաբերություններում: Նրա խոսքերով, տասնամյակներ շարունակ օտարված լինելով հասարակությունից, եկեղեցին այսօր մեծ խնդիրներ ունի իրեն վերահաստատելու որպես հանրության շրջանում հոգեւոր արժեքներ տարածող կառույց: Պարոն Մարկոսյանն ընդգծեց այն մեծ պատասխանատվությունը, որ որպես պետություն-եկեղեցի փոխհարաբերությունների միջնորդ ունի իր ղեկավարած խորհուրդը:

Հարցերի հարցը մնում է կրոնական տարբեր կազմակերպությունների գրանցման, դրանց գործունեությունը ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխանեցնելը: Կրոնի գործերի պետական խորհրդի նորանշանակ նախագահի տվյալներով, Հայաստանում գործող 40 կրոնական համայնքներից միայն 10-ն են պաշտոնապես գրանցված: Մնացած կազմակերպությունները, փաստորեն, գործում են ապօրինի՝ չդիմելով գրանցման համար իրենց կանոնադրությունները համապատասխանեցնել հանրապետության օրենքներին:

Կրոնի գործերի պետական խորհուրդն ակտիվորեն կաջակցի քրիստոնեությունը Հայաստանում պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի տոնակատարությունների կազմակերպման համար ստեղծված հանձնաժողովի աշխատանքներին: Մեծ ծավալի աշխատանք կա կատարելու Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցուն մեկուկես տասնյակից ավելի վանքեր ու եկեղեցիներ անհատույց՝ սեփականության իրավունքով հանձնելու մասին կառավարության վերջերս ընդունած որոշման հետ կապված: Որոշակի կատարելագործման անհրաժեշտություն կա օրենսդրական դաշտում:

Ռազմիկ Մարկոսյանի խոսքերով, պետություն-եկեղեցի փոխհարաբերություններն իրենց առավել որոշակիությունը կստանան պետության եւ եկեղեցու միջեւ տարեվերջին ստորագրվելիք մեծ համաձայնագրով, որի նախագիծն այժմ մշակման փուլում է:

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶՈՅԱՆ

Համագործակցում են էներգետիկները

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Հուլիսի 27-28-ը Վրաստանի Գուդաուրի առողջարանային քաղաքում կկայանա Հայաստանի, Վրաստանի, Ադրբեջանի, Ռուսաստանի եւ Թուրքիայի էներգետիկների տարածաշրջանային համագործակցության հարցերին նվիրված երկրորդ սեմինարը: Այդ մասին հաղորդեց Հայաստանի պատվիրակության ղեկավար, Հայաստանի էներգետիկայի հանձնաժողովի անդամ Ռոբերտ Խարազյանը: Նրա ասելով, ուղիղ մեկ ամիս առաջ USAID-ի հովանու ներքո կայացել է նման սեմինար, որի ընթացքում, հիմնականում, ուսումնասիրվել են տարածաշրջանի էներգետիկների համագործակցության հնարավորությունները: Հայաստանին, առաջին հերթին, հետաքրքրում է էլեկտրաէներգիայի արտահանման հնարավորությունը: Առաջին սեմինարին հաջորդած ժամանակահատվածում Հարավային Կովկասի երկրների էներգետիկները եղել են Լեհաստանում, որտեղ ուսումնասիրել են իրենց լեհ գործընկերների փորձը: Ուշագրավ է, նշեց Խարազյանը, որ երկրորդ սեմինարի ժամանակ կառավարական մակարդակով ներկայացված են միայն Հայաստանն ու Վրաստանը, մյուս պետություններն ուղարկել են իրենց փորձագետներին: Այնուամենայնիվ, կարծում են Հայաստանում, տվյալ սեմինարի անցկացումը չափազանց կարեւոր է տարածաշրջանի էներգետիկների համագործակցության հեռանկարների տեսանկյունից:

Վերջին 6 ամիսներին 24 ինքնասպանություն Հայաստանում

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ: 2000 թվականի վերջին 6 ամիսների ընթացքում Հայաստանում գրանցվել է ինքնասպանության 24 փաստ 1999 թվականի 30-ի դիմաց: Այդ մասին հաղորդեց Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայության ժողովրդագրության բաժնի ղեկավար Սուսաննա Ղարիբյանը: Ընդհանուր առմամբ 1999 թվականին 67 ինքնասպանություն է կատարվել: Որեւէ հետազոտություն ինքնասպանությունների շարժառիթների առնչությամբ չի կատարվում, նշեց Ղարիբյանը: Մինչդեռ, ինչպես հաղորդեց ՀՀ ՆԳՆ հասարակայնության եւ մամուլի հետ կապերի վարչության ղեկավարը, իրավապահ մարմիններին հաջողվել է հաստատել 20-25 տարեկան մի երիտասարդի անձը, որը նախօրեին ինքնասպանություն էր գործել՝ ցած նետվելով Երեւանի «Հաղթանակի» կամրջից: Վերոհիշյալ երիտասարդը Երեւանի բնակիչ Անդրանիկ Ավոյանն էր: Հետաքննություն է տարվում:

Սաստիկ երաշտի պատճառով հրդեհներ Տավուշի անտառներում

ՏԱՎՈՒՇ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Տավուշի մարզում շարունակվում է սաստիկ երաշտը, որի նմանը, տարեցների վկայությամբ, վերջին անգամ եղել էր 1956 թվականին: Ուժեղ շոգերից հրդեհներ են ծագել մարզի Բագրատաշեն եւ Բերդավան գյուղերում: Հուլիսի 23-ին հրդեհ է բռնկվել սահմանամերձ Դովեղ եւ Բարեկամավան գյուղերին հարակից անտառում, կրակը հաջողվել է մարել: Նոյեմբերյանի անտառտնտեսությունն ազգաբնակչությանը դիմել է անտառային գոտիներում հակահրդեհային կանոնները պահպանելու կոչով:

Տուժածների փաստաբանները ուսումնասիրում են հետաքննության նյութերը

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Հոկտեմբերի 27-ի ահաբեկչության գործի առնչությամբ տուժածների շահերը պաշտպանող չորս փաստաբաններից կազմված խումբը ձեռնամուխ է եղել հետաքննության նյութերի ուսումնասիրության: Մասնավորապես, իրենց շահերի պաշտպանության վերաբերյալ պայմանագիր են ստորագրել Վազգեն Սարգսյանի եղբայր, նախկին վարչապետ Արամ Սարգսյանը, խորհրդարանի փոխխոսնակներ՝ Յուրի Բախշյանի եւ Ռուբեն Միրոյանի կանայք՝ Անահիտ Բախշյանը եւ Արծվին Միրոյանը:

Ինչպես հաղորդեց չորս փաստաբաններից մեկը՝ Մարինա Հալաբյանը, զինվորական դատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանի որոշմամբ, հուլիսի 21-ից սկսած 50 աշխատանքային օրվա ընթացքում փաստաբանների խումբը պետք է ծանոթանա քրեական գործի 40 հատորների հետ: Հալաբյանը հերքել է ասեկոսեներն այն մասին, որ քննչական մարմինը խոչընդոտում է փաստաբանների աշխատանքին: Արդեն ուսումնասիրվում են առաջին երկու հատորները, եւ մոտակա օրերին կներկայացվեն եւս երեքը, ասաց Հալաբյանը՝ ըստ որում չբացառելով, որ եթե փաստաբանները 50 օրվա ընթացքում չհասցնեն ուսումնասիրել քրեական գործի 40 հատորները, ապա նրանք հանդես կգան լրացուցիչ ժամանակ հատկացնելու վերաբերյալ միջնորդությամբ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 6 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումները «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՀԶԳ

Ընթացիկ

Ընդդիմությունը ստահակում է սեփականաշնորհման քաղաքական կողմը

ԱԺ-ում երեկ շարունակվում էին բուռն բանավեճերը՝ բաշխիչ ցանցերի հանձնել-չհանձնելու վերաբերյալ

Երեկ բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհման հարցին նվիրված ԱԺ արտահերթ նստաշրջանի երկրորդ օրն էր, որի ընթացքում պատգամավորների ու կառավարության միջեւ հարցուպատասխանն ավարտվեց, եւ հերթագրված 24 պատգամավորները սկսեցին հաջորդաբար ելույթ ունենալ: Կընդունվի՞ ներկայացված օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ, թե՞ պատգամավորների վճռականությունը չի բավականացնի մեն-միակ քվեարհնարավոր է, որ վճռի կայացումը թողնվի օրենքի նախագծի երկրորդ ընթերցման ավարտին:

ԱԺ ֆինանսավարկային, բյուջետային ու տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վարդան Խաչատրյանն իր ելույթում դրական գնահատեց ներկայացված օրենքի նախագիծը: Ընդհանուր առմամբ դրական էր նաեւ պատգամավոր Խաչատուր Սուքիասյանի գնահատականը: Փոխարենը սեփականաշնորհման հնարավոր գործարքի կապակցությամբ ծանր ենխոսողվանել այդ ճշմարտությունը՝ տպավորություն ստեղծելով, թե ինքնուրույն որոշումներ է ընդունում», իր տեսակետն արտահայտեց նա: Ո՞րն է ՀԲ-ի շահագրգռությունը սեփականաշնորհման այս գործընթացը խթանելու եւ ուղղորդելու: Ըստ «Իրավունք եւ միաբանության» պատգամավորի՝ արդեն իսկ որոշված է, թե մրցութային հանձնաժողովը 4 գնորդներից որին է տալու նախընտրությունը: Նույն ՀԲ-ի պահանջով՝ շահելու է ամերիկյան գնորդ ընկերությունը, որի տնօրենը

կությամբ նման պատասխանատու որոշում կայացնելու. ենթադրությունները կճշտվեն այսօր՝ նստաշրջանի երրորդ եւ քվեարկության երկար սպասված օրը:

Սեփականաշնորհման վերաբերյալ իրենց դիրքորոշումներում խորհրդարանական կուսակցությունների մի մասը հստակ կեցվածք է ընդունել, մյուսներն առայժմ չեն կողմնորոշվել, կամ էլ պարզապես գերադասում են նախապես չբացահայտել իրենց տեսակետը. չէ՞ որ հարցը նուրբ եւ չափազանց պարտավորեցնող է: Արդեն իսկ կարելի է որոշակի վստահությամբ ասել, որ օրենքի նախագծին դեմ են քվեարկելու «Օրինաց երկիրը», Կոմկուսը, «Իրավունք եւ միաբանությունն» ու... Արշակ Սադոյանը: Ինչո՞ւ վերջինիս առանձնացրինք, որովհետեւ ԱԺՄ-ն կարծես թե մինչ այժմ չի ճշտել իր դիրքորոշումը: Մի կողմից Սադոյանը բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհման գաղափարի ի հայտ գալուց սկսած՝ միշտ էլ անզիջում պայքար է մղել այն, մյուս կողմից՝ ԱԺՄ մյուս անդամներն իրենց խոսքում բավականին հանդուրժողաբար են արտահայտվում օրենքի նախագծի վերաբերյալ: Այսինքն՝ հնարավոր է, հերթական անգամ կրկնվելու է բազմիցս խաղացված նույն սցենարը. ԱԺՄ-ն առաջ է «հրում» Ա. Սադոյանին, որպեսզի նրա վարկանիշի ու կերպարի շնորհիվ պահպանի իր՝ ընդդիմադիր ուժ հանդիսանալու պատրանքը, իսկ վերջնական խոսքն ասելիս ամենեւին էլ ընդդիմադիր որոշում չի կայացնում: Կարող ենք նույնչափ հստակությամբ տեղեկացնել նաեւ, որ օրենքի նախագծին կողմ են քվեարկելու ՀՀԿ-ն եւ «Կայունությունը»: ՀՅԴ-ի դիրքորոշումը եւս առայժմ պարզ չէ, որովհետեւ էներգետիկայի նախարարին մի քանի հարցադրումներ ուղղելուց բացի, կուսակցության անդամներն այլ կերպ չբռնեցին ատարբեզում: Ինչ վերաբերում է ՀԺԿ-ին, ապա այս պահին դժվար է միանշանակ պնդել, թե նրանք ո՛ր դիրքորոշումն են նախընտրում. բացառված չէ, որ քվեարկելիս այս կուսակցության անդամների տեսակետները բաժանվեն, ինչպես մինչ այժմ պատահել է:

Նախնական պատկերը դիտարկելիս՝ վաղաժամ է պնդելը, թե ով կհաղթի այս փուլում՝ ընդդիմությո՞ւնը, թե՞ խորհրդարանական մեծամասնությունը: Քանակային առումով նժարի ծանրությունը վերջինի կողմն է, սակայն

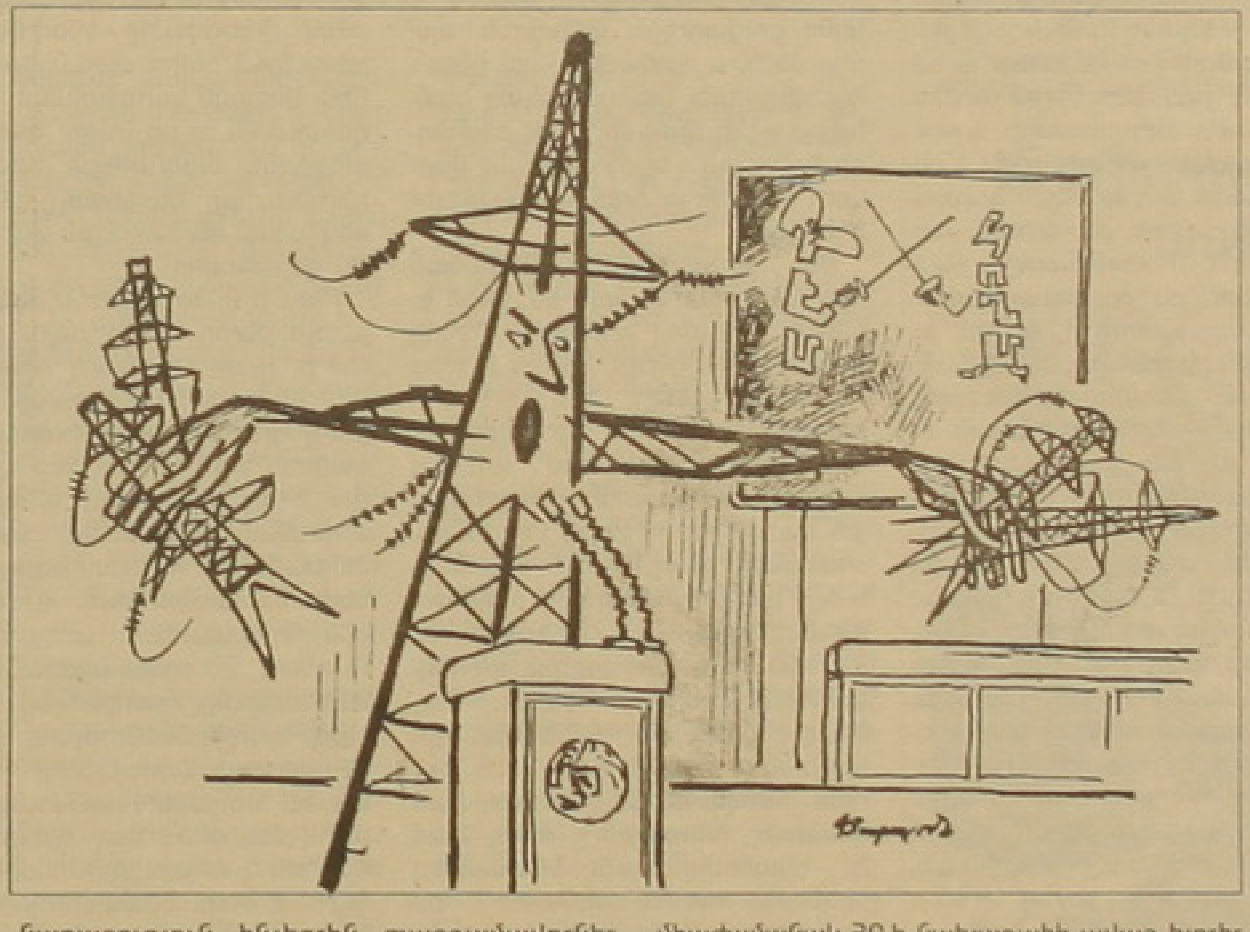

նաղասություն հնչեցրին պատգամավորներ Հայկ Բաբուխանյանը, Աղասի Արշակյանը եւ այլք: Հ. Բաբուխանյանն իր ելույթում կենտրոնացավ հիմնականում այն մտքին, որ բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհումը քաղաքական եւ ոչ թե տնտեսական խնդիր է, միջազգային գնորդ կազմակերպություններն էլ քաղաքական շահ են հետապնդում: Նրա փաստարկներով՝ Համաշխարհային բանկը դեռեւս 97-99 թթ. ՀՀ կառավարության հետ բանակցություններում բաշխիչ ցանցերի մասնավորեցման պայմանների վերաբերյալ գործածել է նույն արտահայտությունները, որոնք այժմ հաստատագրված են այս օրենքի նախագծում: 51 տոկոս կազմող գլխավոր բաժնեմասն օտարերկրյա գնորդին թողնելու նախապայմանը, որին մեր կառավարությունը համաձայնել է, նույնպես «հեղինակել» է ՀԲ-ն. «Պարզապես մեր կառավարությանը, հաշվի առնելով տնտեսական ճգնաժամն ու բյուջեի ճեղքվածքը, նեղն են գցել, կառավարությունն էլ չի ուզում միաժամանակ ՀԲ-ի նախագահի ավագ խորհրդականն է: Տեղի ունեցողը գնահատելով որպես մեր անկախության ոտնահարում՝ նա առաջարկեց առհասարակ ընթացք չտալ այս մրցույթին, հայտարարել նորը, իսկ գնորդների կազմը լիովին փոխել այլ պայմաններով այլ ցանկացողների ընդգրկելով: Հայտնի է դարձել, որ սեփականաշնորհումից գոյացած բաժնեմասի 20 տոկոսը Եվրաբանկինն է (որի դերակատարումն այդքանով սահմանափակվում է), եւս 20 տոկոսը՝ պետությանը, մնացյալ 9 տոկոսի մի մասն էլ վաճառի կդրվի բորսայում, մնացյալն էլ կտրվի սեփականաշնորհված հիմնակարգին: Ընդդիմության ներկայացուցիչները դեմ են բաժնեմասերի նման տեղաբաշխմանը, չկրելով տնտեսական ու քաղաքական ոչ մի պարտություն: Այսօր նրանք կորոշեն իրենց տեսակետը, հույս ունենալով առավել նեղել կառավարությանը: Որքան վատ, այնքան լավ:

ԱՆՈՒՇ ԳՈՒԼԱԹՅԱՆ

Պետական մեղադրողները մեղմ պատժաչափերը հիմնավորված են համարում

Սկիզբը էջ 1

մենք աշխատում ենք մրցակցային դատարանի պայմաններում, որտեղ մեղադրանքի տերը դատախազությունն է: Վահան Հարությունյանի հարցում որոշեցինք առավել շեշտել նախաքննության եւ դատաքննության ընթացքում այս հանցագործության բացահայտման հարցում նրա ակտիվ դերակատարությունը»:

Առավել հետաքրքրական էր Սահակ Բալյանի նկատմամբ դրսեւորված մոտեցումը՝ նրա համար ծանրագույն պատիժ՝ մահապատիժ չպահանջողը, որն սպասվում էր: Պետական մեղադրողներից Գագիկ Ավետիսյանը հետեւյալ բացատրությունը տվեց հարցին. «Այդ հոդվածով 8–10 տարուց մինչեւ մահապատիժ է նախատեսվում: Ս. Բալյանի դեպքում հաշվի է առնվել, որ նա հրաման է կատարել եւ որեւէ անձնական շահագրգռվածություն չի ունեցել տուժողներից երկուսին սպանելու հարցում: Հաշվի են առնվել նաեւ նրա հանցանքը մեղմացնող մի շարք հանգամանքներ: Բացի այդ, քրեական նոր օրենսգրքից մահապատիժը հանված է եւ այստեղ բացարձակապես արդարացված չէր լինի նրա համար նման պատժատեսակ պահանջելը»:

Մեր նախորդ հրապարակման մեջ նշել էինք, որ դատաքննության ավարտին ակնհայտ էր ՆԶ վարչության նախկին պետ Արծրուն Մարգարյանին ոչ ակի մեղադրանքներ վերագրելը, որը բացակայում էր մեղադրական եզրակացությունից: Մեղադրական ճառով նա հավասարապես հանցակից դարձվեց կատարված սպանություններին: Աղվան Հովսեփյանի ասելով, դատարանում ակնհայտ դարձավ, որ Արծրուն Մարգարյանի դերակատարությունը կատարված հանցագործությանն ավելի մեծ է եղել, քան Վահան Հարությունյանինը: Հիմնավորվեց, որ վերջինս փորձել է կանխել սպանությունները, նրա ակտիվ գործողությունների հետեւանքով համենայն դեպս կանխվել են Կիմ Բալյանի եւ Գուրգեն Եղիազարյանի սպանությունները: «Այս պայմաններում չկիրառել ավելի մեղմ պատիժ, քան նախատեսված է քր. օր.-ի 17–99 հոդվածով, մենք ուղղակի չէինք կարող, որովհետեւ արդարադատ չէինք լինի», նշեց ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալը: Նույն հարցի վերաբերյալ նախաքննությունը վարող ՀՀ գլխավոր դատախազին առընթեր ՀԿԳ քննիչ Գեւորգ Թովմասյանն ավելացրեց. «Արծրուն Մարգարյանի դերի կարեւորումը, որը հիմա հավասարապես մեղադրվեց այս հանցանքում, նախաքննության ժամանակ մեղադրական եզրակացության մեջ չի վերլուծվել միայն այն պատճառով, որ նա ինքնասպան եղավ»: Նրա ասելով, որոշակի պատճառահետեւանքային կապ կա այս գործի հանգամանքների եւ Արծրուն Մարգարյանի մահվան դեպքի միջեւ: Բայց սա բազմաթիվ հիմնավորումներից մեկն էր, այդ իսկ պատճառով նախաքննության ընթացքում փորձել են ձեռնպահ մնալ վերջնական գնահատականից, քանի որ առջեւում դատաքննությունը կար: Կան նաեւ որոշ հանգամանքներ, որոնք պարզաբանման ենթակա են, մասնավորապես Զիլավյանի մահափորձի դրվագը:

«Ըստ ինձ, մենք բացահայտել ենք մահափորձերի շղթայի վերջին օղակը, իսկ թե նախորդ օղակներում ով ինչ առնչություն է ունեցել՝ դեռեւս պետք է պարզել», հայտնեց պրն Թովմասյանը: Տեղեկացրեց նաեւ, որ այդ ուղղությամբ քննությունը շարունակվում է, եւ այդ է պատճառը, որ դեռեւս ձեռնպահ են մնում Արծրուն Մարգարյանի գործողությունների վերջնական գնահատականը տալուց: Կրկին անդրադառնալով Սերժ Զիլավյանի մահափորձի հանգամանքներին, քննիչը նշեց, որ Զիլավյանն ինքը շատ բաներ թաքցրեց նախաքննությունից, թերեւս իր անվտանգությունը նկատի ունենալով: Ոմանց չկարողացան հարցաքննել, օրինակ, այդ գործի համար այնպիսի կարեւոր անձի, ինչպիսին Թավրիզովն է: Լավաստեղյակներից երեքը մահացել են, իսկ երկուսը՝ սպանվել, նկատի ունենալով Ա. Հովհաննիսյանին եւ Կ. Ռաֆայելյանին: «Չնայած մենք մեր եզրափակիչ խոսքն ասացինք դատարանում, բայց այս գործում դեռեւս բավական անելիքներ ունենք», ավելացրեց պրն Հովսեփյանը: Ի լրացումն այս ասվածի, քննիչը տեղեկացրեց նաեւ, որ Արմեն Տեր-Սահակյանի բանդայի անդամներից մեկը՝ Գագիկ Գրիգորյանը, որը երկու տարի հետախուզման մեջ է գտնվել, հայտնաբերվել ու կալանավորվել է. նա մեղադրվում է բանդայի անդամ լինելու ու այդ կազմում ծանր հանցանքներ կատարելու մեջ:

Թեքեյանի անվան դպրոցի շենքը՝ սեպտեմբերին

Հանթսմանի թաղամասը Գյումրիում

Վահան Թեքեյանի անվան միջնակարգ դպրոցի շենքը կլինի առաջին կառույցը, որ շուրջ կմտնի Գյումրու կենտրոնում հառնելիք «Հանթսման» ապագա բնակելի թաղամասում: Ամերիկացի բարերար Ջոն Հանթսմանն ու իր ընտանիքը 88-ի երկրաշարժից հետո մեկ անգամ չէ, որ աջակցության ձեռք են մեկնել Հայաստանին, աղետի գոտուն: Գյումրու մանվածքային ֆաբրիկայի նախկին տարածքում նոր թաղամասի կառուցումը վարկային ծրագիր է եւ նախատեսում է 12 բնակելի շենքերի շինարարություն՝ 404 ժամանակակից բնակարաններով, ինչպես նաեւ ֆաբրիկայի կիսավարտ վարչական շենքի լրակառուցում՝ որպես դպրոց: Ծրագրի ղեկավար, փորձագետ ինժեներ Ռոյ Սթիվենը «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցում նշեց, որ բնակելի շենքերը նախագծվում են սեյսմիկ մեկուսիչ հիմքերով, որպիսիք սովորաբար օգտագործվում են մեծ սեյսմիկ ռիսկի գոտիներում, հնարավոր երկրաշարժերի ժամանակ շենքի տատանումները մարելու կամ չնչին նվազագույնի հասցնելու համար: Շենքերը լինելու են քառահարկ, հիմնականում 2 սենյականոց եւ որոշ թվով 3–4 սենյականոց բնակարաններով: Յուրաքանչյուր բնակարանում տեղադրված կլինեն առանձին գազի, ջրի հաշվիչներ եւ էլեկտրահաշվիչ. ներկայումս նախագծվում է նաեւ ամեն բնակարանի համար գազի միջոցով ինքնուրույն ջեռուցման համակարգ: Թաղամասը կամբողջացնեն շուրջ 4 տասնյակ ավտոտնակները, դպրոցի կաթսայատունը, 2 տրանսֆորմատորային ենթակայանները, ընդհանուր տարածքի 15–20 տոկոսը զբաղեցնող կանաչ գոտին՝ դպրոցին հարակից մարզահրապարակով, խաղահրապարակով:

Պրն Սթիվենը տեղեկացրեց, որ բնակելի շենքերից 2-ն արդեն նախագծվել են եւ այժմ կառուցող շինկազմակերպության ընտրման մրցույթի ընթացքում են: Այդ երկու շենքերի շինարարությունը կսկսվի արդեն եկող ամսին: Թաղամասի շինարարությունը կատարվելու է 4 փուլով, յուրաքանչյուր փուլի ավարտից հետո բաշխվելու են պատրաստի բնակարանները: Ըստ «Հանթսման» հիմնադրամի եւ Հայաստանի կառավարության համաձայնագրի, բնակարանը կբաշխի 5 մարդուց կազմված հանձնախումբը, որի անդամներից 3-ը կլինեն հիմնադրամի, մյուս երկուսը՝ հայկական կողմի ներկայացուցիչներ: Ապագա բնակիչները կընտրվեն նույն համաձայնագրում ամրագրված հատուկ չափանիշներով:

Դպրոցի շինարարությունն ավարտական փուլում է եւ, ըստ ծրագրի ղեկավարի, կավարտվի օգոստոսի վերջին: Շենքը նախագծված է մեկ հերթափոխում 200 աշակերտի համար, եւ նախատեսվում է հիմնադրամի կողմից այդ հաշվարկով նաեւ որոշ դպրոցական գույքի հատկացում: Պրն Սթիվենը մասնավորապես տեղեկացրեց, թե հայաստանյան կողմի ցանկությամբ դպրոցում նախատեսվել է նաեւ ճաշարանի տարածք, սակայն ինքը կասկածում է, թե տեղում լիարժեք կֆինանսավորվի ու կգործի, ուստի իրենք այդտեղ լրիվ սարքավորումներ չեն տեղադրի: Փոխարենը ցանկանում են այդ սարքավորումների գումարն օգտագործել ուրիշ նպատակով: Օրինակ՝ դպրոցում տեղադրել մի քանի համակարգիչներ, որոնք, ինչպես իրենք կարծում են, մեր օրերում դպրոցականների համար ավելի կարեւոր են:

Լինելով դպրոցի շինարարությունում եւ ծանոթանալով աշխատանքներին, զրուցեցինք նաեւ կապալառու շինկազմակերպության՝ «Մուզուննգու» ՍՊԸ տնօրեն Սարգիս Պետրոսյանի հետ: Վերջինս, խոսելով մասնավորապես աշխատանքում հանդիպող խնդիրների մասին, նշեց, թե շինարարությունը մեկ տարուց ավելի ընթանում է, եւ կան բաներ, որոնք կարելի էր ավելի շուտ անել, չթողնել վերջում: Օրինակ, ասաց նա, իրենց ձեռքին երբեք չի եղել ամբողջական հավաքական նախագիծ, իսկ որոշ հանգույցների նախագծեր դեռեւս չեն տրամադրվել: Հուլիսի 18-ն էր, սակայն, ինչպես նշեց տնօրենը, հունիսի կատարողականի դիմաց իրենց դեռ ֆինանսավորում չէր եղել: Նույն օրվա վիճակով, ըստ շինարարության պետի, իրենք տակավին չունեին պատվիրատուի հետ կնքված վերջնական գրավոր պայմանագիր, այսինքն՝ մի շարք ֆինանսական եւ այլ հարցեր դեռեւս անորոշ էին մնում: Ունեցել են ժամանակավոր պայմանագիր, որի ժամկետը լրացել է մարտին:

Այդուհանդերձ, շինկազմակերպության ղեկավարը հավաստեց, որ դպրոցի շինարարությունը, ինչպես նախատեսված է, մինչեւ սեպտեմբերի 1-ը կավարտվի: Իհարկե, եթե ֆինանսավորումը նորմալ լինի:

ԳԵՂԱՄ ՄԻՐՁՈՅԱՆ

Այնտեղ նեղում են օլիգարխներին, այստեղ օլիգարխներն են նեղում մեզ

Ինչպես հայտնի է, Բորիս Բերեզովսկին հրաժարվեց պատգամավորական մանդատից՝ մտադրված լինելով ունենալ նույն այն կարգավիճակը, ինչ մյուս ռուսաստանյան օլիգարխները, ու բոլորի հետ համահավասար, առանց անձեռնմխելիության իրավունքի, ընդունել իրավապահ մարմինների կողմից օլիգարխներին հայտարարված պատերազմը:

Իրավապահների գրոհը լայնածավալ է՝ Բերեզովսկի, Գուսինսկի, Կադաննիկով, Վյախիրեւ, Չուբայս, Պոտանին եւ բոլոր նրանք, ովքեր թագավորում են Ռուսաստանի տնտեսական կայունությունը որոշող ոլորտներում՝ գազի, էլեկտրաէներգիայի արտադրության, ավտոարդյունաբերության, գունավոր մետաղների, նավթի արտահանման, մեդիաբիզնեսի եւ այլն:

Առաջին թիրախը, ինչպես հայտնի է, դարձավ Վլադիմիր Գուսինսկին, որը պետական մեքենայի ոտնձգությունները ընդունելով որպես իրավապահների անհասկանալի սխալ, ոտքի կանգնեցրեց ողջ աշխարհը՝ պարգեւելով Ռուսաստանին ու նրա նախագահ Վլադիմիր Պուտինին մի քանի տհաճ պահեր: Սակայն ոչ Պուտինը խուճապի մատնվեց, ոչ էլ իրավապահները:

Չկռահելով իրավապահների բուն խնդիրների ուղղվածությունն ու ծավալները, սակայն բնազդաբար ընկնելով խուճապի մեջ, ռուսաստանյան օլիգարխները, օգտագործելով սնվող մամուլի միջոցներն ու բոլոր իշխանական լծակները, անգամ ուղիղ կապի մեջ մտնելով Պուտինի հետ, փորձեցին պետությանն ու հասարակությանը համոզել, որ ետդարձի ճանապարհը կործանարար է տնտեսության համար, որ պետք է եղածն ընդունել այնպես, ինչպես կա եւ համարելով զրոյական մեկնակետ, շարունակել հետագա ընթացքն օրինապաշտ ճանապարհով:

Սակայն իրադարձություններն ապացուցեցին, որ Կրեմլն անողոք է՝ պետական սեփականությունը կողոպտելու սիրահարների, հարկային պարտավորություններից խուսափողների ու զարտուղի ճանապարհներով գերխոշոր ունեցվածքի տիրացողների համար պատժի վաղեմության ժամկետ չկա: Ասելով պատիժ, բնավ էլ չի նախատեսվում անխտիր ձերբակալում կամ ազատազրկում: Ոչ, ավելի շուտ օլիգարխները պետք է մուծեն այն, ինչը թաքցրել են պետությունից, ու վերադարձնեն այն, ինչը ձեռք են բերել զարտուղի ճանապարհներով՝ նաեւ օգտվելով օրենսդրական դաշտի անկատարությունից, Կրեմլի հովանավորչությունից, տեղի իշխանությունների թուլամորթությունից կամ հարստանալու մոլուցքից:

Այս կապակցությամբ հասարակական մթնոլորտն այնպես է շիկացել, որ խեղճ օլիգարխներին կարելի է անգամ կարեկցել: Ի միջի այլոց, կարեկցանքն այնքան էլ անբարո չի համարվի: Վերջ ի վերջո տիրանալով այն ամենին, ինչին կարելի էր տիրանալ, նրանք եղածը քամուն չտվեցին, այլ զարգացրին ու բազմացրին եվրոպական չափանիշներին համապատասխան: Ռուսաստանի այսօրվա տնտեսական վերելքը պետք է վերագրել նաեւ այդ դրական գործընթացներին: Նոր ու բարձրորակ աշխատատեղեր, ժամանակակից տեխնոլոգիաներ, բարձր աշխատավարձեր... Ու այդ ամենը ոչ թե լոկ առեւտրական բիզնեսում, այլ մեքենաշինության, մետաղագործության, տրանսպորտի, տեղեկատվության ու տասնյակ այլ բնագավառներում...

Մեր օլիգարխները Բերեզովսկի ու Գուսինսկի չեն ոչ միայն այն պատճառով, որ ունեցվածքի առումով մանրապճեղ են: Եթե Բերեզովսկին ու Գուսինսկին արդեն անցել են առաջին միլիոնի կուտակման մութ ու խավար ճանապարհները ու թողնելով ընդհատակը, ելել են լույս աշխարհ՝ թերեւս չհաշվարկելով Պուտինի գալը, մերոնց առաջին միլիոնի առեղծվածը դեռ շարունակվում է: Դե ոնց չշարունակվի՝ սկզբից կանաչ ճանապարհ տվեց ՀՀՇ-ի կցորդներին, հետո սրանց թողած մոռացածը տնօրինեցին երկրապահական որոշ դեմքեր: Այնպես որ, այժմ շուկա մխրճվելը չափազանց դժվար է: Ասելով շուկա՝ նկատի ունեմ այն բոլոր ոլորտները, ուր գրեթե չնչին ներդրումներով կարելի է արագորեն խոշոր եկամուտներ ստանալ: Դրան հակառակ՝ արտադրական ձեռնարկությունների վրա նայող էլ չկա: Հույսերս մեծապես կապում ենք արտերկրի հայերի ու այլ օտարերկրյա ներդրողների հետ: Ես չեմ զարմանում այն աղմուկ-աղաղակից, որը բարձրացավ Երեւանի կոնյակի գործարանը «Պեռնո Ռիկարին» վաճառելու պատճառով: Դե ո՞նց տեղացի օլիգարխները հաշտվեին այն մտքի հետ, որ գործող ու հեշտ փողեր բերող ձեռնարկությունը գնաց ձեռքերից: Մի կերպ կաշխատեցնեին, կնոջն ու հարսին Փարիզում ծննդաբերելու, զոքանչի աչքը Ժնեւում վիրահատելու գումարներ կհայթայթեին... Արի ու տես՝ գործարանի յոլա գնալու տարբերակը «էդ ղարաբաղցու» սրտով չեղավ...

Եվ հիմա, արժե՞ մեր մինիօլիգարխներին ծանրամարտիկի քաշային կարգ բարձրացնել, քանի որ կարելի է քաղաքապետարանից տարածք ստանալ, բանկից անտոկոս վարկ, տարածքը լցնել չարչիներով ու հարստություն կուտակել: Կամ ինչո՞ւ չբավարարվել կինոթատրոնի շենքով ու կինո ցուցադրելու փոխարեն այստեղ մեքենա վաճառել: Կամ ինչո՞ւ հաշվի չնստել հայաստանյան հանքային ջրերի վրա, մի երկու հոսքագծի ծախս անել նույն արտոնյալ վարկերի հաշվին ու դրանով իսկ բարիք կուտակել...

Մեր «օլիգարխների» տնօրինման ոլորտները պարզունակ են, բայց եկամտի առումով հուսալի... Բջնիի ջրից «Բջնի» լցնելը, Ջերմուկի ջրից «Ջերմուկ» լցնելը, շենք ու շինություններ, տարածքներ ձեռք գցելն ու հյուրանոց-տոնավաճառ այստեղ հիմնելը մեծ սխրանք չէ: Խորհրդային կարգերի օրոք բոլոր ապրանքատեսակներն ընդունված էր բաժանել Ա ու Բ խմբերի: Ա խումբը ծանր արդյունաբերության արտադրանքն էր, Բ-ն՝ սնունդն ու սպառողական ապրանքները, այսինքն՝ «Բջնին», «Ջերմուկը», օղին, կահույքը... Մեր օլիգարխները Բ-ի սիրահարն են, ուր համ հաշվարկումն է դժվար, համ հարկերից խուսափելը հեշտ, համ էլ եկամուտը բարձր: Նմանատիպ բիզնեսից հայրենասիրության հոտ չի էլ փչում: Ուրիշ հարց է, եթե առաջին փուլի հեշտ միջոցով կուտակվածը ներդրվեր հիմնային ոլորտների վերականգնմանը: Ա խմբի ապրանքատեսակների արտադրությունը վերագործարկելու համար, բացի եկամտին համբերատար սպասելու ունակությունից, մեծ անձնազոհություն է պահանջվում: Ի դեպ, մեքենաշինական, հաստոցաշինական ու սարքաշինական գործարանները վաուչերով ձեռք գցողները քիչ չէին: Սակայն սրանց մտադրությունը մեկն էր՝ փոշու տալ արտադրությունը, հաստոցները Իրան ու Պակիստան արտահանել մետաղի ջարդոնի տեսքով, սրճաղացի, դանակ-պատառաքաղի արտադրություն կազմակերպել՝ ջիպ ձեռք բերելու ու կնոջն ու հարսին Փարիզ տանել ծննդաբերելու:

Ոչ մեկը չի՞ հարցրել, թե ինչու է ժողովուրդը պաշտում Հրանտ Վարդանյանին, խորին հարգանքով վերաբերվում Սենիկ Գեւորգյանին ու ոչ մի կերպ չի մեծարում տարբեր GROUP-ների ձեռներեցներին: Կարծես թե սրանք էլ են աշխատատեղեր ստեղծել: Ժողովուրդը իմաստուն է ու զուտ բնազդաբար հասկանում է, թե ում «առաջին միլիոնը» ինչպես է վաստակած եւ մանավանդ ուր է ներդրված: Գիտակցում են, որ պարտերի կտակը չեն գործի դրել «Նոր հայեր» են դարձել հենց պետության ունեցվածքը տնօրինելու ու պետական շահը շրջանցելու հաշվին: Սակայն հարստանալով, գերադասում են ոչ թե լուծել հանրապետության անհրաժեշտ հիմնախնդիրները, այլ կապիտալը տնօրինել սեփական գերշահույթն ավելացնելու նպատակով:

Բայց ի՞նչ հուսաբեր էր մեկնարկը: «Լույս բերող» Բագրատյանը ներդրեց իր փայլուն հնարքը՝ վաուչերային սեփականաշնորհումը: ՀՀՇ-ն գործի դրեց իր մարդասիրական կարգախոսները. գործարանը՝ բանվորին, հողը՝ գյուղացուն անհատույց, սեփականաշնորհմանը՝ հավասար մեկնարկային հնարավորություններ, սեփականաշնորհման գործընթացին՝ սոցիալական արդարություն: Ու գնաց 20 տոկոսանոց սեփականաշնորհումը, պարգեւելով Հայաստանի ազգաբնակչությանը ըստ շնչի բաղձալի վաուչերները: Սակայն շուտով ազգաբնակչությունը վաուչերով մեկ օրվա հաց առավ, բանվորներն էլ ազատվեցին աշխատանքից նոր սեփականատիրոջ հրամանով՝ այդպես էլ չհասկանալով, թե ինչպես կարելի է բաժնետերերին դուրս վռնդել ձեռնարկությունից:

Հանգուցյալ Էդիկ Եգորյանն ու ճարտարախոս Արա Սահակյանը 20 տոկոսանոց սեփականաշնորհման ջատագովները լինելով հանդերձ՝ օրը վեց ժողով էին անցկացնում աշխատավորական կոլեկտիվներում, ջանալով Բագրատյանի հնարքը կյանքի կոչել: Ինչո՞ւ պրն Սահակյանը չի հիշատակում այդ տխրահռչակ ձեռնարկման հետեւանքները: Ինչո՞ւ չի պարզաբանում, թե ո՞ւր են այդ տոկոսներն ու աշխատավոր սեփականատերերը, եւ ի՞նչ կորցրեց պետությունը վաուչերով ու սուտ փայտերով տնտեսությունը քամուն տալու պատճառով:

Ասածս այն է, որ պետության դեմ գործած հանցանք-զանցանքները վաղեմություն չունեն: Ու եթե Բերեզովսկին, Գուսինսկին կամ Վյախիրեւը զրոյական վիճակ են հայցում՝ հորդորելով մոռանալ առաջին միլիոնի կուտակման առեղծվածը հանուն պետությանը ծառայած հաջորդ միլիոնների, մենք այդպիսի շռայլության գնալ չենք կարող, քանի որ մեր օլիգարխները եւ երեկ, եւ այսօր մեծամասամբ «ստվերային» են ու չափազանց գիշատիչ: Այդ առումով մտաբերենք թեկուզ ակցիզային խաղերն Ազգային ժողովում, ինչի շնորհիվ տեղական ծխախոտի արտադրանքն ու բենզինի ներկրման գործընթացը գրեթե կաթվածահարվեցին: Հիմա էլ բաշխիչ էլեկտրացանցերի սեփականաշնորհման դեմ է լոբբինգ իրականացվում... Այսինքն՝ ինչքան թույլ ու անկարող լինեն պետությունն ու օրինապաշտ ձեռնարկատերը, այնքան մեր «օլիգարխներն» ու նրանց առաջին միլիոնին նպաստած ուժերն իրենց դիրքերը կամրապնդեն:

Ավաղ, թուլացած Հայաստանը դեռ չի կարող դիմադրել «Լֆիկ Սամոնների» ու «Լեռի Հակոբների» բանակին: Իսկ պուտինյան մեթոդների պայքարը փխրուն քաղաքական իրավիճակն իսկի էլ չի ամրապնդի: Սակայն շինծու գործարաններին դիմակայելու մի պարզունակ միջոց կա՝ ապահովել օրենքի գերակայությունն ու փորձել հայտնաբերել, թե որ սեփականաշնորհված ձեռնարկությունը ոնց սեփականաշնորհվեց, որ պետական սեփականությունը կամ մասնաբաժինը ինչպես պետությանը ծառայեց, որ անվարձահատույց մասնաբաժինը որ բանվորին ինչպես հասավ, որ վարկը ով եւ ինչ պայմաններով ստացավ ու ոնց տնօրինեց, ում ինչ տարածք ու ինչ պայմաններով հատկացվեց...

Ասածս հնարք չէ՝ նույնը նախատեսել էր Վազգեն Սարգսյանի կառավարությունը, որի հետեւորդն է Անդրանիկ Մարգարյանի կառավարությունը: Եթե հետեւողական լինենք եւ բյուջեն կլցնենք, եւ կպարզենք, թե՝ մեր օլիգարխները տզրո՞ւկ են, թե՞ իրոք օրինապաշտ, երկիրը կառուցող ձեռնարկատերեր: Այլ դեպքում ստացվում է, որ նորաթուխ հայաստանյան կապիտալիստները, առանց պարզելու կապիտալի ակունքները, ընդմիշտ տնտեսական համաներման պայմաններում են գործում:

ԱՐՍԵՆ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Էլեկտրոնիկայի ոլորտը քիչ ռիսկային է եւ շահավետ

Առաջիկա տարվա համար ԱՄՆ կառավարությունը մոտ 200 հազար ծրագրավորողների է ընդունելու՝ նրանց համար ստեղծելով որոշակի արտոնյալ պայմաններ: Նույնպիսի նպատակներ ունի նաեւ Գերմանիան: Եթե հաշվի առնենք էլեկտրոնային արտադրությունից ստացվող ահռելի եկամուտները եւ այն փաստը, որ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների շուկայում դրամաշրջանառությունը հասնում է շուրջ 300 մլրդ դոլարի, հասկանալի է դառնում այդ երկրների շահագրգռվածությունը: Փաստորեն որակյալ ուղեղների որս է կատարվում, մի բան, որ հաստատ չի շրջանցի Հայաստանը:

90-ականների սկզբին արդեն Հայաստանն էլեկտրոնային արդյունաբերության ոլորտում համարվում էր Խորհրդային Միության ամենահզոր պոտենցիալով երկիրը, որն ուներ մոտ 60 հազար որակյալ մասնագետներ՝ սկսած գիտնականներից մինչեւ բանվորները: Ցավոք, այս ամենից գեղեցիկ հուշեր մնացին միայն:

Մինչեւ վերջերս ոլորտը վերականգնելու փորձեր գրեթե չեն արվել, չնայած արտերկրի հետաքրքրությունը մեր մտավոր ներուժի եւ հնարավորությունների նկատմամբ երբեք չի նվազել: Թերեւս դա է պատճառը, որ Հայաստանում հիմա սկսել են գործել մոտ 20-25 ծրագրային միջոցների մշակման ընկերություններ՝ հիմնականում օտարերկրյա: Իսկ մեր գործարար շրջանակներում միայն նոր է հավատ ձեւավորվում՝ ոչ վաղ անցյալի ավանդույթները վերահաստատելու:

Հայաստանի գործարարների եւ արդյունաբերողների միությունը ծրագիր է մշակել, որը կարելի է համարել ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների արտադրության 5-ամյա ռազմավարական պլան: Դրանով նախատեսվում է նշված ժամանակահատվածում 5 հազար մաթեմատիկոս-ծրագրավորողների աշխատատեղերի ստեղծում: Սա խթան կհանդիսանա մասնագետներին երկրում պահելու համար: Ծրագրով միաժամանակ նախատեսվում է ստեղծել 60-70 ծրագրային միջոցների մշակման ընկերություններ՝ սկզբնական շրջանում հենվելով, իհարկե, օտարերկրյա կապիտալի վրա: Գործարարների եւ արդյունաբերողների միության նախագահ Արամ Վարդանյանի խոսքերով, ոլորտը ոտքի հանելու համար անհրաժեշտ է մոտ 60-70 մլն ԱՄՆ դոլարի ներդրում: Մեկ աշխատատեղն այսօր արժե 12 հազար դոլար, ինչը համեստ ցուցանիշ է դրանից ստացվող եկամուտների ֆոնի վրա (արտերկրում՝ մոտ 200 հազար դոլար):

Լուրջ աշխատանքներ են ծավալել հատկապես ամերիկյան 2 ընկերություններ, որոնցից մեկն արդեն Հայաստանում ներդրել է 1,8 մլն դոլար՝ ստեղծելով 150 աշխատատեղեր: Եթե օտարերկրյա ընկերություններն ակտիվություն են ցուցաբերում, մեր տեղական գործարարները միայն առաջին քայլերն են կատարում: Ակտիվ է հատկապես «Հայկական ծրագրեր» ընկերությունը, որն արդեն որոշակի արդյունքներ է արձանագրում: Աշխատանքներ են տարվում նաեւ սփյուռքահայ գործարարներին ոլորտում ներգրավելու: Այդ նպատակով կապեր են հաստատվել Ամերիկայի հայկական ներդրումների խորհրդի հետ: Ծրագրվում է նաեւ ստեղծել էլեկտրոնիկայի մասնագետների եւ ծրագրավորողների ասոցիացիա:

Այսուհանդերձ, այստեղ էլ կան խնդիրներ, որոնք դանդաղեցնում են գործընթացը: Այսօր խիստ պակաս է որակյալ մասնագետների քանակը: Բուհերում տարվող ուսուցումն այս ուղղությամբ շատ դեպքերում չի համապատասխանում ժամանակակից պահանջներին՝ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների եւ ծրագրերի անընդհատ կատարելագործման պայմաններում: Անհրաժեշտություն է առաջանում վերապատրաստել յուրաքանչյուր 3 մասնագետից 2-ին: Սրան ավելանում է նաեւ ժամկետային զինծառայությունը, որի ընթացքում մասնագետը մասամբ կորցնում է իր մտավոր պոտենցիալը:

Մյուս կարեւոր խնդիրը հանրածանոթ է եւ բազմիցս շահարկված: Խոսքը օտարերկրյա ներդրումների պայմանների մասին է: Անհրաժեշտ են մաքսային եւ հարկային բարեփոխումներ, որոնք կնպաստեն օտար կապիտալի հոսքին դեպի Հայաստան: Պրն Վարդանյանը համոզված է, որ «առնվազն առաջին շահույթը հայտարարելուց հետո ձեռնարկությունները 5 տարի պետք է ազատվեն հարկերից, իսկ հաջորդ 5 տարվա համար 50 տոկոս մուծումներ նախատեսվեն: Ներդրումների շեմը պետք է կիսով չափ իջեցվի եւ դառնա 500 հազար դոլար»: Հասկանալի է, որ այս պայմանները դեռ երկար քննարկումների առարկա կդառնան, սակայն ամենահարմար տարբերակը թերեւս փոխզիջումային տարբերակով պետական դոկտրինա մշակելն է, որին, ի դեպ, կողմնակից են ծրագրի հեղինակները: Նրանք իրենց պլանները ներկայացրել են կառավարությանը, ԱԺ-ին, Գիտությունների ազգային ակադեմիային եւ վստահ են փոխադարձ համագործակցության մեջ: Մոտակա ժամանակահատվածում ԱԺ-ն կքննարկի այս ծրագիրը:

Մնում է հուսալ, որ գոնե այս անգամ պետությունն ընդառաջ կգնա գործարարների առաջարկներին, եւ ինչպես պրն Վարդանյանն է նշում. «Մեր կարծիքով, եթե այստեղ այս ոլորտը դրվի լուրջ հիմքերի վրա, կարող ենք ապահովել տարեկան մոտ 500-600 մլն դոլարի արտահանման ծավալներ: Ոլորտը հարմար է, քանի որ գրեթե ռիսկայնություն չկա, կապիտալ ներդրումները չափավոր են, կոմունիկացիոն եւ տրանսպորտային բնորոշ դժվարությունները բացակայում են»:

ԳՈՌ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հասցեին հնչող մեղադրանքներին զուգահեռ երկրի իշխանությունների կողմից եւ ընդդիմադիր մի շարք քաղաքական գործիչներ նախագահի պաշտոնին հասնելու հավակնություններն այլեւս չեն թաքցնում: Կարելի է բացառել արտաքին ուժերի կողմից Ադրբեջանում իշխանափոխություն իրականացնելու մասին տարածվող լուրերը: Սակայն չի

Հեյդար Ալիեւից բացի ադրբեջանցիներն ում կցանկանային տեսնել նախագահի պաշտոնին

Խորհրդարանական ընտրությունների ընդառաջ Ադրբեջանում ներքաղաքական կրքերը բորբոքվում են

կարելի բացառել, թե ծերունի Ալիեւի առողջական վիճակը թույլ կտա եւս երկար տարի ղեկավարել Ադրբեջանը: 2003 թ. աշնանը կլրանա Ալիեւի նախագահության ժամկետը: Ադրբեջանում անցկացված սոցիոլոգիական վերջին հարցումների համաձայն, ամենաընդունելի քաղաքական գործիչը նախագահ Ալիեւի որդին Իլհամ Ալիեւն է, որը, սակայն, ինչպես նշում են հարցվածները` «որպես ինքնուրույն քաղաքական գործիչ իրեն դեռեւս չի դրսեւորել»: «Մուսավաթ» կուսակցության առաջնորդ Իսա Ղամբարին հաջորդում է Ադրբեջանի ազգային անկախություն կուսակցության առաջնորդ Էթիբար Մամեդովը, որը 1998 թ. նախագահական ընտրություններում փաստորեն միայնակ ճակատ էր տալիս Հեյդար Ալիեւին: Բավական բարձր վարկանիշ ունի Ազգային ճակատ կուսակցության բարեփոխիչների ջատագով Ալի Քերիմովը: Նրա անունը ԶԼՄ-ներում սկսեց շրջանառվել այն ժամանակ, երբ կուսակցության առաջնորդ, երկրի նախկին նախագահ Էլչիբեյն անորոշ ժամանակով հանգրվանել էր հայրենի Քելեքի գյուղում. փաստորեն այդ ժամանակից Քերիմովը ղեկավարում էր կուսակցությունը, որը 1995 թ. խորհրդարանական ընտրություններում ստացավ 4 մանդատ: Միլլի մեջլիսի միջազգային կապերի հանձնաժողովի նախագահ Ռզա Իբադովի տարբեր եւ պարբերաբար տեղի ունեցող հանդիպումները միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ «խելացի դիվանագետի» համբավ են տվել նրան: Տոտալիտար Ադրբեջանում մարդու իրավունքների պաշտպանության ամենաեռանդուն պաշտպան, սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության առաջնորդ Զարդուշտ Ալիզադեին հաջորդում է իշխանամետ «Ենի Ազերբայջան» կուսակցության գործադիր քարտուղարի տեղակալ Սիյավուշ Նովրուզովը: Միլլի մեջլիսի պատգամավոր, Ադրբեջանի ազգային անկախություն կուսակցության անդամ Նազիմ Իմանովի համեմատաբար կայուն եւ բարձր վարկանիշը պայմանավորված է նրա «սադրյանական» գործելաոճով: Խորհրդարանի խոսափողից (ենթադրաբար՝ չորրորդ) նա անդադար մաքսանենգության, թալանի մասին է խոսում, որ երկրի բյուջեն տարեկան 100 մլն դոլար է կորցնում: Տասնյակը եզրափակում են Էլչիբեյի տեղակալներից Ֆազիլ Հասանֆարօղլուն եւ Դեմոկրատական կուսակցության գլխավոր քարտուղար Սարդար Ջալալօղլուն:

Նոյեմբերի 5-ին կանցկացվեն Միլլի մեջլիսի հերթական ընտրությունները: Ադրբեջանի ընդդիմադիր գրեթե բոլոր կուսակցությունների կարծիքով դրանք կանցկացվեն այնպես, ինչպես Ալիեւի ժամանակների նախորդ բոլոր չորս ընտրությունները` կեղծիքով, բռնություններով, մի խոսքով` «ոչ ազատ, անարդար, անթափանց»:

Ադրբեջանի նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովի կողմնակիցները Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովին եւ Հելսինկյան ընկերակցությանը բողոքի նամակ են հղել, որ «իշխանությունները հրաժարվում են գրանցել իրենց Քաղաքացիական միասնություն կուսակցությունը, որտեղ համախմբվել են հիմնականում մտավորականության ներկայացուցիչներ», զրկելով խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցելու հնարավորությունից: Երկրի արդարադատության նախարարությունը չի գրանցում նաեւ Դեմոկրատական կուսակցությանը, որը Միլլի մեջլիսում պատգամավորների քանակով զիջում է միայն իշխանամետ «Ենի Ազերբայջանին»: Խորհրդարանի 125 պատգամավորներից 25-ը կընտրվեն համամասնական ընտրակարգով, եւ դեմոկրատները կփորձեն Միլլի մեջլիս մտնել մեծամասնական ընտրակարգով: Կուսակցության առաջնորդ Իլյաս Իսմայիլովն իր թեկնածությունը կառաջադրի Գյանջայի ընտրատարածքներից մեկում, իսկ նախկին խոսնակ, Մ. Նահանգներում ապաստանած Ռասուլ Գուլիեւը` Խասայսկի շրջանում: Դեմկուսը նաեւ հայտարարել է, որ եթե ընդդիմադիր բոլոր կուսակցությունները միասնաբար բոյկոտեն ընտրությունները, ապա իրենք եւս կմիանան:

Ադրբեջանի ազգային ճակատ կուսակցության համամասնական ընտրացուցակում առաջին հինգ տեղերը կզբաղեցնեն Ալի Քերիմովը, Գուլահուսեյն Ալիեւը, Ասիմ Մոլլազադեն, Ջամիլ Հասանլին եւ Արիֆ Փաշաեւը: Իսկ Թուրքիայում ապաքինվող Աբուլֆազ Էլչիբեյը, որ գլխավորում է կուսակցությունը, հավանաբար չմասնակցի ընտրություններին: Ազգային ճակատը կանգնած է պառակտման եզրին, եւ չի բացառվում, որ կուսակցության մյուս թեւը` Ֆազիլ Հասանֆարօղլու եւ Զելիմխան Մամեդովի գլխավորությամբ ԿԸՀ-ին ներկայացնի այլընտրանքային ընտրացուցակը: Միեւնույն ժամանակ Էլչիբեյը Թուրքիայից ուղերձ է հղել «Մուսավաթի» ղեկավարությանը` հորդորելով Ազգային ճակատի հետ ընտրություններին մասնակցել միասնական ցուցակով: Այդ դեպքում Էլչիբեյը պատրաստ է գլխավորել ցուցակը:

Լորդ Ռասել Ջոնսթոնին հղած նամակում Ադրբեջանի ազգային անկախություն, «Մուսավաթ», Ազգային ճակատ, դեմոկրատական, ժողովրդական, «Յարդաշ» եւ էլի հայտնի մի շարք այլ կուսակցությունների ներկայացուցիչները նշում են, թե «մենք երազում ենք, որ Ադրբեջանը դառնա Եվրոպայի խորհրդի լիիրավ անդամ, սակայն հնարավոր է բոյկոտենք ընտրությունները, կազմակերպենք բողոքի ցույցեր»: Ի դեպ, օրերս բողոքի ցույց են կազմակերպել Էթիբար Մամեդովի կողմնակիցները: Ազգային անկախականներին զայրացրել է Միլլի մեջլիսի պատգամավոր Շամիլ Ղուրբանովը, որը խորհրդարանի ամբիոնից Էթիբար Մամեդովին մեղադրել էր «Լաչինը հայերին հանձնելու համար»: Բողոքի ցույցն անց է կացվել ոչ թե մայրաքաղաքի փողոցներում, այլ ուղիղ Ղուրբանովի տան դիմաց:

Ըստ ադրբեջանական մամուլի

Թ. Հ.

ՌՈՒՍ-ԻՐԱՔՅԱՆ

Վլ. Ժիրինովսկի. «Մոտ ապագայում կարելի է Սադդամ Հուսեյնին հրավիրել Մոսկվա»

Երեկ Ռուսաստանի կառավարության հրավերով եռօրյա պաշտոնական այցով Մոսկվա ժամանեց Իրաքի փոխվարչապետ Թարիք Ազիզը: Այսօր նախատեսված է փոխվարչապետի հանդիպումը ՌԴ նախագահ Պուտինի հետ. կքննարկվեն ռուս-իրաքյան համագործակցության կարեւորագույն հայեցակետեր, Իրաքի նկատմամբ գործող ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի բանաձեւը: Հուլիսի 21-ին Մոսկվայում տեղի է ունեցել ՌԴ ֆինանսների նախարար Կուդրինի հանդիպումն իր իրաքցի պաշտոնակից Հիքմաթ ալ Ազզաուի հետ, որի ընթացքում քննարկվել են ռուս-իրաքյան տնտեսական համագործակցությանն առնչվող հարցեր: Ռուսաստանն ակտիվորեն մասնակցում է ՄԱԿ-ի «Նավթ` սննդամթերքի դիմաց» ծրագրին, ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում պաշտպանում Իրաքին:

Ռուսաստանի ԼԴԿ-ի առաջնորդ, Պետդումայի փոխխոսնակ Վլադիմիր Ժիրինովսկին «Նեզավիսիմայա գազետային» ասել է. «Թարիք Ազիզի այցը հնարավորություն կտա նոր որակ հաղորդել ռուս-իրաքյան երկկողմ հարաբերություններին: Ազիզի նախորդ այցերը Մոսկվա եղել են ոչ պաշտոնական: Ռուսաստանի նոր ղեկավարությունն արտաքին քաղաքականության ոլորտում ճիշտ ուղղություններ է ընտրում: Մենք ե՛ւ բարոյական, ե՛ւ քաղաքական, ե՛ւ տնտեսական առումներով պետք է աջակցենք, համագործակցենք Իրաքի հետ: Ռուս-իրաքյան հարաբերություններն այլեւս չպետք է կրեն էպիզոդիկ բնույթ: Անհրաժեշտ է վերականգնել Մոսկվա-Բաղդադ ուղիղ օդային կապը»: Ազգայնական Ժիրինովսկին կարծիք է հայտնել, թե ռուս-իրաքյան հարաբերությունները պետք է պարբերական բնույթ կրեն, եւ ցանկալի է մոտ ապագայում Մոսկվայում հյուրընկալել նախագահ Սադդամ Հուսեյնին:

Թ. Հ.

Արաֆաթը բանակցություններում առաջընթաց չտեսավ

ՔԵՄՓ ԴԵՎԻԴ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Պաղեստինյան ինքնավարության առաջնորդ Յասեր Արաֆաթը կարծում է, որ Քեմփ Դեյվիդի բանակցություններում առաջընթացի ոչ մի նշան չկա, հաղորդել է պաղեստինցիների առաջնորդի խորհրդական Թաեբ Աբդել Ռահիմը:

Արեւմտյան ԶԼՄ-ներին տված հարցազրույցում խորհրդականը հայտարարել է, որ իսրայելական կողմի այն կարծիքը, թե բանակցությունները մոտենում են ավարտին, եւ համաձայնություն է ձեռք բերվել գրեթե բոլոր հարցերի շուրջ` բացի Երուսաղեմին առնչվող տարածքային վեճերից, միանգամայն անհիմն են: Վկայակոչելով Յասեր Արաֆաթի հետ հեռախոսային խոսակցությունը` պաղեստինյան առաջնորդի խորհրդականը նշել է, որ պայմանավորվածություն ձեռք չի բերվել հիմնական հարցերից ոչ մեկի առնչությամբ. Երուսաղեմը, սահմանները, փախստականները, հրեական բնակավայրերը, անվտանգությունը: Խորհրդականն ընդգծել է, որ պաղեստինյան կողմը հույս ունի, թե ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնի վարչակազմի ջանքերի շնորհիվ կհաջողվի համոզել Իսրայելի ներկայացուցիչներին իրենց պահել հաշտության բանակցություններ վարելու պահանջներին համապատասխան: Պաղեստինի ներկայացուցիչների կարծիքով, միայն Երուսաղեմի վերադարձումը Պաղեստինյան ինքնավարության լիակատար ինքնիշխան կառավարմանը կօգնի հասնել համակողմանի համաձայնության, այլապես, պաղեստինյան պատվիրակության կարծիքով, Իսրայելը կշարունակի խուսափել իր հաշտության պարտավորություններից:

Հունաստանը մտնում է եվրոյի ընտանիք 2001 թ. հունվարի 1-ից

«Սայիրս Ռիֆլի» կիպրական շաբաթաթերթի ֆինանսական հավելվածը տեղեկացնում է, որ Պորտուգալիայում տեղի ունեցած եվրամիության առաջնորդների հանդիպման ժամանակ որոշում է ընդունվել առաջիկա հունվարի 1-ից Հունաստանին ներգրավել եվրո օգտագործող երկրների ընտանիքում, այդպիսով միասնական դրամական միավոր օգտագործողների թիվը բարձրացնելով 12-ի: Այդ առթիվ տոնակատարություններ են կայացել Աթենքում եւ շնորհավորանքներ տեղացել աշխարհի տարբեր վայրերից: Որոշումը մեծ հաղթանակ է համարվում վարչապետ Կոստաս Սիմիտիսի համար, որի տնտեսական քաղաքականությունը հնարավոր է դարձրել «եվրոպացի աղքատ մարդու» Հունաստանի մուտքը հարուստների ընտանիք: Նա ամբողջ թափով պայքարեց փողի արժեզրկման դեմ, նվազեցրեց ուռճացված ծախսերն ու պարտքի մակարդակները բավարարելու համար եվրամիության սահմանած խստագույն չափանիշները: «Այս նոր պատմական պահը կայունության, զարգացման եւ անվտանգության նոր դարաշրջան է բացում մեզ համար», ասել է Սիմիտիսը: Եվրամիության ֆինանսների նախարարները փոխանակման պաշտոնական կուրսը սահմանել են 340.75 դրախմա 1 եվրոյի դիմաց:

Տնտեսագետները շատ էին տարակուսում, չափազանցելով ահազանգերն այն մասին, որ նման երկրների մուտքը կարող է սպառնալ եվրոյին: Բայց եվրոպական կենտրոնական բանկի հավաստիացումներից հետո կրքերը կարծես հանգստացան: Ներկա դրությամբ արժեզրկումը Հունաստանում կազմում է մոտ 2 տոկոս, մի փոքր ավելի, քան եվրագոտու սահմանած 1,7 տոկոսը, բյուջեն հավասարակշռված է, պետության պարտքը անընդհատ նվազում է, իսկ տնտեսության աճը 4 տոկոս է կազմում, որն ավելի է պահանջված 3-5 տոկոսից:

Հաջորդ թեկնածուն Դանիան է, որը սեպտեմբերին պատրաստվում է հանրաքվե անցկացնել «միանալ-չմիանալ» խնդրի շուրջ, իսկ Շվեդիան եւ Բրիտանիան առայժմ ձեռնպահ են:

Հ. Օ.

ԱՄՆ. ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

Գորը միավորներ է շահում

ԱՄՆ նախագահական ընտրարշավում հանրապետականների թեկնածու Ջորջ Բուշ կրտսերը մինչեւ օրս առավելություն ունի, բայց դեմոկրատ Ալբերտ Գորը վերջերս բարելավել է դիրքերը: Իրավիճակն ավելի պարզ կդառնա օգոստոսին կայանալիք կուսակցական համաժողովներից հետո, երբ հայտնի կդառնան թեկնածուների ծրագրերը: Իսկ առայժմ վերջին հարցումները ցույց են տալիս, որ Բուշի առավելությունը 8 տոկոսից իջել է 2-ի: Այսպես, CBS հեռուստաընկերության հարցման համաձայն, Բուշը կարող է ստանալ քվեների 43, Գորը` 41 տոկոսը: CNN-ի տվյալներով, այդ թվերը կազմում են համապատասխանաբար 45 եւ 43 տոկոս: «Սոնդ» թերթը գրում է, որ Ջորջ Բուշ կրտսերը մենամարտը ճարտարորեն տեղափոխել է անսպասելի ոլորտ: Եթե նախկինում նա ձայնակցում էր պահպանողականներին, ապա այժմ չափավորական, կենտրոնամետ հայացքներ է արտահայտում, ասես ընդօրինակելով դեմոկրատ Բիլ Քլինթոնի մեթոդները, որոնք 8 տարի առաջ հանգեցրին Բոբ Դոուլի նկատմամբ նրա հաղթանակին:

Բուշն օգտագործում է այնպիսի լծակներ, որոնք մոռացված են նույնիսկ իր կուսակիցների կողմից: Անցյալ շաբաթ նա ներկա գտնվեց «Գունամորթների առաջընթացի միության» հավաքին, հայտարարելով, թե «Լինկոլնի կուսակցությունը դեռ չի իրականացրել նրա ժառանգությունը»: Բուշն այցելեց նաեւ իսպանախոսների «Լա Ռասա» կազմակերպության համաժողով: Նա չի հավակնում ստանալ ազգային փոքրամասնությունների քվեների մեծ մասը, բայց իր գործունեությամբ փորձում է այդ ասպարեզում վերջ դնել դեմոկրատների մենաշնորհին:

Ինչ վերաբերում է Գորին, նա վերջերս փոխ է առել մրցակցի ընտրարշավի թեմաները (կրթություն, ներգաղթ, սոցիալական ապահովություն, երեխաների պաշտպանություն, բնակարանային հարց): Իհարկե, Բուշի առաջարկած լուծումներն ավելի պահպանողական են, քան Քլինթոնինը եւ Գորինը, բայց վերջիններս այժմ ստիպված են պայքար ծավալել անցյալում իրենց տնօրինած ասպարեզում: Գորին ներկայումս աջակցում է ընտրարշավից դուրս եկած դեմոկրատ թեկնածու Բիլ Բրեդլին: Բուշը եւ Գորը համակարծիք են թերեւս միայն մահապատժի հարցում. երկուսն էլ կողմ են:

Գ. Բ.

ԱԶԳ Մշակույթ

Վահան Տերյանի պոեզիայի տոնը գրողի ծննդավայրում

33 տարի առաջ Վրաստանի Բոգդանովկայի շրջանի մի խումբ գրական ջերմեռանդներ որոշեցին անցկացնել Վահան Տերյանի պոեզիայի հավաք: Հետագա տարիներին այդ տոնն աստիճանաբար լայն շրջանակներ ընդգրկեց եւ դրան ուրախությամբ իրենց մասնակցությունն էին բերում հայ, վրացի, ռուս բանաստեղծներն ու թարգմանիչները՝ յուրաքանչյուր տարվա հուլիս ամսվա երկրորդ կիրակի օրը հավաքվելով գյուղի դիմացի սարալանջին, բաց երկնքի տակ:

Անցած կիրակի նույնպես բազմամարդ էր բանաստեղծի ծննդավայր գյուղի սարալանջը: Հավաքը նախորդ տարիների համեմատ ավելի ընդգրկուն էր, որովհետեւ այս տարի լրացավ բանաստեղծի ծննդյան 115-րդ տարեդարձը եւ միաժամանակ մահվան 80-ամյակը:

Հանդիսությանը մասնակցում էին ՀՀ նախագահի եւ կառավարության ներկայացուցիչներ, գրականության, արվեստի, գիտության գործիչներ, գործարարներ Մոսկվայից, Թիֆլիսից, Երեւանից, բարձրաստիճան հոգեւորականներ, արարողության կազմակերպիչ հանձնախմբի, Բագրատունիների եւ «Ջավախք» հայրենակցական միությունների անդամներ, Վահան Տերյանի թոռը եւ ծոռը՝ Գրիգոր եւ Գեւորգ Էմին-Տերյանները:

Վահան Տերյանի անձը եւ գրական վաստակն արժեւորող խոսքերի կողքին հնչեցին նաեւ ափսոսանքի եւ ցավի խոսքեր այն մասին, որ աստիճանաբար մոռացության է տրվում բանաստեղծի անունը: Անմխիթար, խիստ անբարեկարգ վիճակում է նաեւ տուն-թանգարանը, որ կառուցվել է 118 տարի առաջ, ասաց տնօրեն Վարդինակ Ղազարյանը:

Ռուսաստանի եւ Նոր Նախիջեւանի թեմի առաջնորդ Տիրան արք. Կյուրեղյանի կարծիքով, պիտի աշխատանք տարվի Վահան Տերյանի պոեզիայի տոնը զուտ հայկական շրջանակներից դուրս բերելու ուղղությամբ, որպեսզի դրան գոնե առաջին շրջանում մասնակցեն նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների գրչի մշակները, եւ այն դառնա պուշկինյան պոեզիայի տոնի նման տոն: Նա ասաց նաեւ, որ տոնին անհրաժեշտ է ապահովել սփյուռքահայերի մասնակցությունը:

Վահան Տերյանի ավագ եղբոր թոռը՝ Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի ակադեմիկոս Արամ Տեր-Գրիգորյանը, մասնավորապես հերքեց ռուս թարգմանիչների այն կարծիքը, որ Վահան Տերյանը սոսկ մի սիմվոլիստ բանաստեղծ է եղել ռուս սիմվոլիստների նման կամ նրանց շարքում: Դա այդպես չէ. իրականում նրա պոեզիան շատ ավելի բարձր է, եւ ափսոս, որ օտարալեզու ընթերցողները, անգամ Ռուսաստանի, չգիտեն Վահան Տերյանին:

Վրաստանի նախագահի աշխատակազմի ազգամիջյան հարաբերությունների բաժնի պետի տեղակալ, Վրաստանի հայ գրողների «Վերնատուն» միության վարչության նախագահ Ժորա Սնխչյանը Վրաստանի նախագահի անունից ողջունեց ներկաներին եւ ասաց, որ միությունը որոշել է տոնակատարության 35-ամյակին լույս ընծայել «Տերյանական պոեզիայի տոնը Գանձայում» ժողովածուն:

Հայկական հանրագիտարանի տնօրեն, գլխավոր խմբագիր, «Ջավախք» հայրենակցական միության նախագահ Հովհաննես Այվազյանը պատմեց Երեւանում Վահան Տերյանի հոբելյանի առթիվ ծրագրված աշխատանքների մասին, մասնավորապես նշելով, որ մայրաքաղաքի Օղակաձեւ զբոսայգում տեղադրվել է բանաստեղծի արձանը, վերանորոգվում է Տերյանի տուն-թանգարանը:

Հանդիսության մասնակիցներին Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավորների անունից ողջունեց պատգամավոր Համլետ Մովսիսյանը:

Վերջում ելույթ ունեցան հանրածանոթ երգիչ Լեւոն Խոմիրյանը, Հայաստանի ազգային ռադիոյի «Ակունք» ազգագրական անսամբլը, տեղի լավագույն արտիստները:

Մեկ օր առաջ Վահան Տերյանի երգի եւ պոեզիայի տոն է տեղի ունեցել գյուղի մշակույթի տանը Գանձա ժամանած հյուրերի մասնակցությամբ:

ՎԱՆԻԿ ՍԱՆԹՐՅԱՆ
Արմենպրեսի թղթակից
«Ազգի» համար

ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Զարմանալի եւ հաճելի

Ազգային հեռուստատեսությամբ ցուցադրվեց «Բանտախուց 7160» կինոնկարը

Ազգային հեռուստատեսությունը զարմանալի, նաեւ հաճելի անակնկալ մատուցեց՝ 2000 թ. հուլիսի 18-ին ցուցադրելով «Բանտախուց 7160» կինոնկարը: Նախ ինչո՞ւ զարմանալի: Այս հարցին պատասխանելուց առաջ հարկ է հիշել, թե ում եւ ինչի մասին է կինոնկարը: Դա նվիրված է ազնիվ ու պայծառ մի անհատականության կյանքին ու գործին: Այդ անհատը հայրենասեր Գուրգեն Յանիկյանն է, մի մարդ, որ կարող էր ձեռք բերել գյուտարար-ինժեների մեծ համբավ, կարող էր դառնալ տաղանդավոր դերասան:

Բայց նա, այդ մեծ հայրենասերը, թողեց բոլորը եւ իր կյանքը նվիրեց Հայոց ցեղասպանության կազմակերպիչների՝ երիտթուրք հանցագործների ու նրանց արդարացնող թուրքական ներկա իշխանությունների մերկացմանն ու դատապարտմանը:

Հենց այս պարագան է զարմանալի, որ վերջապես, տարիներ շարունակ անհասկանալի լռությունից հետո, հայկական ազգային հեռուստատեսությունը սթափվում է ու եթեր արձակում մի կինոնկար, որտեղ արդարացիորեն դատապարտվում է հայկական հարցի վերաբերյալ ժամանակակից Թուրքիայի պետական քաղաքականությունը:

Զարմանալի է նաեւ նրանով, որ կարծես թե ազգային հեռուստատեսությունը հաղթահարում է վերջին տարիներին հաստատված արգելքը՝ Թուրքիայի մասին ոչ մի մերկացնող, քննադատական նյութի մատուցում: Իհարկե, բացառությամբ ապրիլի 24-ի նախօրյակին տրվող հաղորդումներից, որոնք տարիներ շարունակ կրկնվում են միեւնույն մատուցմամբ ու բովանդակությամբ:

Տողերիս հեղինակը նույնպես առնչվել է այդ արգելքին. 80-ական թթ. վերջին իմ սցենարով ռեժիսոր Անատոլի Մոկացյանը «Երեւան» հեռուստատեսային ֆիլմերի ստուդիայում նկարահանեց Էնվեր փաշայի ջախջախող անվանի զորահրամանատար Հակոբ Մելքումովին նվիրված վավերագրական ֆիլմ, որը մի քանի անգամ ցուցադրվեց պետական հեռուստատեսությամբ: Բայց հետագայում «Հակոբ Մելքումով» ֆիլմը դրվեց փակի տակ: Ֆիլմը ցուցադրելու մասին իմ խնդրանքները մերժվում էին Թուրքիայի դեմ ուղղված հաղորդումների աննպատակահարմարության պատճառաբանությամբ...

Վերջապես զարմանալի է, քանի որ, ինչպես երեւում է, սառույցը հալվելու նշաններ է ցույց տալիս:

Երկրորդ. Հայաստանի ազգային հեռուստատեսության ծրագիրը լեցուն է լոտոներով, դաժանություն, բռնություն, անհատապաշտություն, նույնիսկ սադիզմ քարոզող մարտաֆիլմերով ու պոռնոֆիլմերով:

Եվ ահա, այս աղմկոտ կակաֆոնիայի մեջ, հատուկենտ բարձրաճաշակ ու ազգային հպարտություն սերմանող հաղորդումների շարքում անսպասելիորեն ցուցադրվեց «Բանտախուց 7160» կինոֆիլմը: Այդ ֆիլմի ցուցադրումը յուրատեսակ պատմության դաս էր, որի ընթացքում հեռուստադիտողին մատուցվեցին տեղեկատվական բնույթի բազմաթիվ հետաքրքիր փաստեր:

Հաճելի էր, որովհետեւ այդ ֆիլմի ցուցադրմամբ ազգային հեռուստատեսությունից հորդեց հայրենասիրական շունչը, մեր առջեւ կանգնեց մի իսկական հայրենասեր մարդ, որին խորթ են կուսակցական պատկանելությունն ու պաճուճանքները, մի շարքային, պարզ ու շիտակ արեւմտահայ, որը միայնակ մենամարտի է բռնվում Թուրքիայի հզոր դաշնակից ԱՄՆ-ի դատական մեքենայի դեմ՝ ճշմարիտ լինելու եւ հաղթելու մեծ հավատով ու կամքով:

Ահա այս ամենն էլ հաշվի առնելով, ուզում եմ «Բանտախուց 7160» կինոֆիլմի ցուցադրումը համարել հաճելի երեւույթ ազգային հեռուստատեսության համար, հույս ունենալով, որ դա չի մնա որպես անկրկնելի էպիզոդ:

Ֆիլմի ցուցադրման համար գոհունակություն հայտնելով, ուզում եմ անպայման դրվատանքի խոսք ասել «Բանտախուց 7160»-ի հեղինակներ Աննա Պետրոսյանին, Հայկական ժողովրդային շարժման ներկայացուցիչ Վազգեն Պետրոսյանին, բոլոր դերասաններին եւ հատկապես Գուրգեն Յանիկյանի դերակատար Զավեն Աբրահամյանին:

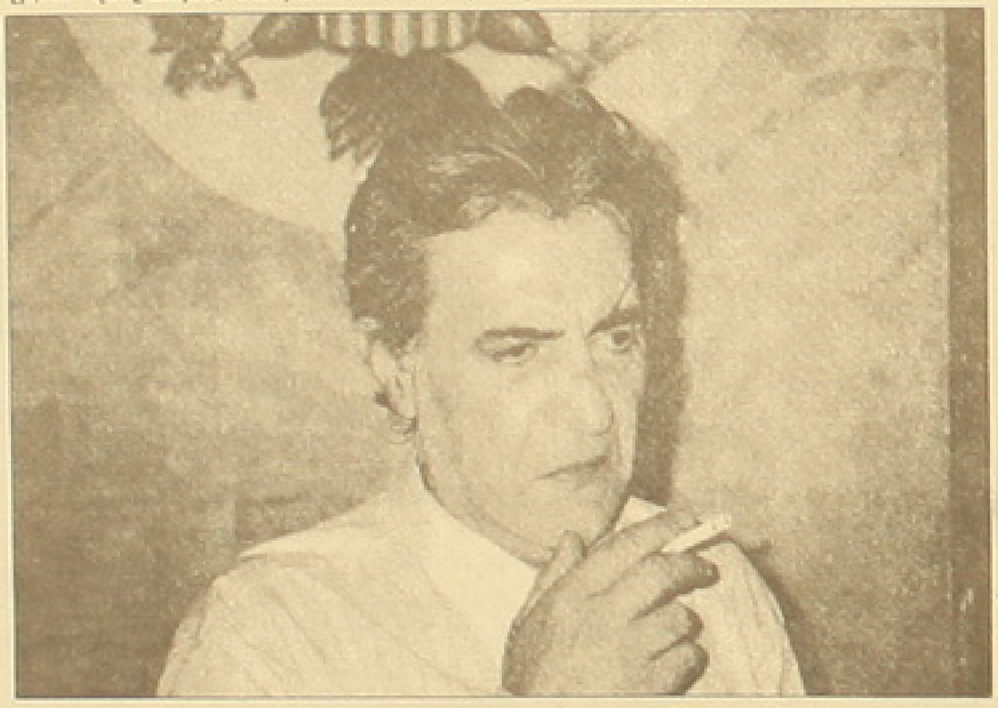

Զավեն Աբրահամյանը Գուրգեն Յանիկյանի դերում:

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՅԵՐԸ՝ ԴՐՍՈՒՄ

Լեւոն Բաղունց. Հայաստանն ինձ հետ է

Չորս տարի առաջ, Հայաստանում ապրող ծնողներին ու եղբորը հրաժեշտ տալով, Լեւոն Բաղունցը ԱՄՆ մեկնեց՝ նոր կյանք սկսելու հաստատ որոշմամբ: Տեղավորվելով մորաքրոջ տանը՝ 14-ամյա Բաղունցը սկսեց երաժշտություն ուսանել, եւ քանի որ ընդհանրապես անգլերեն չգիտեր, մասնակցում էր Վոթերթաունի միջնակարգ դպրոցի՝ «Անգլերենը՝ որպես օտար լեզու» ծրագրին: Տարբերությունները հաճախ օտարացնում են ուսանողներին, սակայն հայ տղան մեծ սիրով մասնակցում էր Միջազգային ուսանողական ակումբի աշխատանքներին, համոզված, որ «ակումբը ուսանողների համար շփվելու, մեկմեկու մշակույթի մասին իմանալու գերազանց տեղ է»:

Երեք տարի Բաղունցը կամավորական աշխատանք էր կատարում Վոթերթաունի DAVE ծրագրում, որտեղ հայկական նյութեր, հոդվածներ, նկարներ էր վերլուծում եւ դասակարգում:

ԱՄՆ մեկնելուց առաջ Բաղունցը 7 տարի դաշնամուր է ուսանել, այժմ 4 տարի ուսումը շարունակում է Լոնգի երաժշտական դպրոցում, միաժամանակ նվագում է Բելմոնթի Սուրբ Խաչ հայկական եկեղեցում: Այստեղ երգեհոնի նրա նվագը լսելով՝ Բոստոնի սիմֆոնիկ նվագախմբի գլխավոր երգեհոնահար Պերճ Ժամկոչյանն առաջարկել է անվճար պարապել իրեն:

The Armenian Mirror-Spectator

Ճանապարհի սկիզբ

18-ամյա երգչուհին մրցանակներ է ստանում

Մարգարիտա Առաքելյանը ծնվել է 1982 թ.: Սկսել է ստեղծագործել տասը տարեկանից եւ այժմ ունի 50-ից ավելի ստեղծագործություններ: Նրա առաջին ելույթը տեղի է ունեցել 1993 թ.-ին՝ «Սպեղանի» բարեգործական միության կազմակերպած՝ հայ ժողովրդի վերջին հինգ տարիներին մղած ազգային ազատագրական պայքարի եւ այդ պայքարում զոհված հերոսների հիշատակին նվիրված հայրենասիրական երգի մրցույթի ամփոփիչ համերգին: Համերգներով հանդես է եկել 1994 թ.-ին կայացած «Բոհեմ 6» մրցույթ-փառատոնում եւ արժանացել «Գրավիչ ձայն» եւ «Ինքնատիպություն» մրցանակների: 1995 թ.-ին «Իզաբել» բարեգործական կենտրոնի կողմից պարգեւատրվել է երկրորդ մրցանակով, 1996 թ.-ին Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության կազմակերպած «Զարթոնք 96» երգիչների փառատոնում արժանացել է երկրորդ մրցանակի եւ ստեղծագործողների մրցույթի երրորդ մրցանակի: Մասնակցել է նաեւ Արամ Խաչատրյանին նվիրված պատանի ստեղծագործողների ստուգատես-մրցույթին եւ ստացել 2 պատվոգիր: Այժմ նա Ա. Բաբաջանյանի անվան ուսումնարանի սան է եւ առաջիկայում մտադիր է հանդիսատեսին ներկայանալ նոր ստեղծագործություններով:

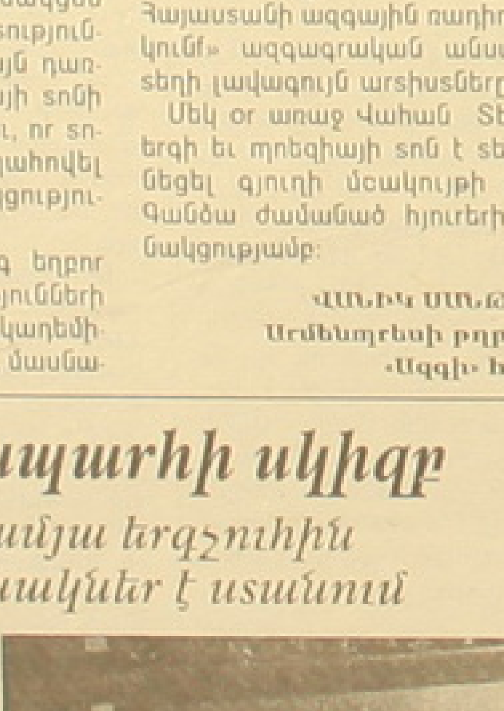

ԱՆԺԵԼԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Չվնասենք... սիրելով

Շառլ Ազնավուրը մեր դարի լեգենդներից է: Ազնավուրին երկրպագում, սիրում ենք բոլորս: Ազնավուրին չի կարելի չսիրել: Բայց հենց այդ պատճառով էլ հարկավոր է շատ զգույշ լինել, երբ խոսքը Շառլ Ազնավուրի մասին է:

Այն, ինչ ուզում եմ ասել, չէի գրի, եթե որոշակի վտանգի զգացողություն չունենայի: Առիթը ազգային հեռուստատեսությամբ օրեր առաջ արձակված «Կամուրջ» հաղորդաշարի հերթական թողարկումն էր՝ Նյու Յորքում Շառլ Ազնավուրի հետ արված հարցազրույցով:

Միանգամից ասեմ, որ ինձ համար շատ բնական ու գնահատելի էր հարցազրույցը վարողի խանդավառությունն ու ակնածանքն առ Ազնավուր: Անհասկանալին այն չափազանց ջանասիրությունն էր, որով փորձ էր արվում Ազնավուրին «պաշտպանել» ինքն իրենից, «ազգայնացնել», «հայացնել»՝ ոչ միայն առօրյա կյանքում, այլեւ բեմի վրա, իբրեւ արտիստ: Այստեղ է, որ Շառլ Ազնավուրի հետ միասին ուզում ես խնդրելով պահանջել եւ պահանջելով խնդրել, որ ըմբռնվի վերջապես, թե մեծերը գնահատության այլ չափանիշներ են պահանջում, այլ ոլորտների եւ այլ աշխարհների մեջ են թեւածում ու ամենեւին էլ պարտադիր չէ, որ հայազգի, հայկական արմատներով ու արյունով արտիստը կոչվի նաեւ հայ կամ գոնե ֆրանսահայ երգիչ: Չպիտի թախանձել, որ նա անպայման ընդունի, թե հայ հանդիսատեսի առջեւ ինքն առանձնահատուկ զգացումներով է ելույթ ունենում, թե, մի խոսքով, մերն ուրիշ է, եւ Ազնավուրն էլ մերն է:

Ինչպես միշտ, այս հարցում եւս ճիշտն Ազնավուրն է, երբ պնդում է, թե բեմի վրա ինքնիշխան է ինքը եւ ճանաչում է միայն մեկ հանդիսատես՝ անկախ գույնից ու ազգությունից, թե ֆրանսիացի երգիչ է վերջապես:

Զգույշ լինենք մեր մեծերի հետ, որպեսզի հանկարծ չվնասենք նրանց... սիրելով:

ՊԵՏՐՈՍ ԴԵՄԻՐՃՅԱՆ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Խաղաղատում պատանիներն են

Ավարտվեց Հայաստանի պատանեկան առաջնության առաջին շրջանը: Առաջնությունն անցկացվում է երկու տարիքային խմբում (1983-84 թթ. և 1985 թ. ծնվածներ), որոնք բաժանված են երկուական ենթախմբերի: Ընդհանուր առմամբ չորս մրցաշարերում հանդես են գալիս հանրապետության տարբեր քաղաքների, մարզերի 49 թիմեր:

Առաջնության ընթացքի մասին խնդրեցինք կարծիք հայտնել ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայի մանկապատանեկան բաժանմունքի պետ Գևորգ Հովհաննիսյանին: «Առաջին անգամ մեր առաջնություններին այսքան թիմեր են մասնակցում, ասաց պրն Հովհաննիսյանը: Նշեմ, որ շուրջ 1000 պատանի ֆուտբոլիստներ են ընդգրկված մրցաշարերում: Սա մեծ ուժ է, որի հետ անհրաժեշտ աշխատանք տանելու դեպքում լավ արդյունքներ կարելի է ակնկալել: Ավելացնեմ, որ առաջնության արդյունքներով պետք է վերջնականապես կազմավորվեն հանրապետության պատանեկան հավաքականները, որոնք կմասնակցեն Եվրոպայի առաջնությունների ընտրական մրցաշարերին: 16 տարեկանների թիմը (մարզիչներ՝ Պողոս Գալստյան, Գևորգ Քամալյան) եկող տարվա մարտ ամսին կմրցի Գերմանիայի, Իտալիայի և Մոլդովայի հավաքականների հետ, իսկ 18 տարեկանների ընտրանին հոկտեմբեր ամսին՝ Լեհաստանի, Լիտվայի և Իսլանդիայի թիմերի հետ»:

Առաջնությունում ցույց տված խաղի արդյունքները մրցաշարային աղյուսակն է: Ներկայացնում ենք չորս մրցաշարերի աղյուսակները: Ավելացնենք, որ առաջնությունը կվերսկսվի սեպտեմբերի ամսին:

Մինչև 17 տ. (1983–84 թթ.)

Առաջին ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. ԳՖԴ-1	11	10	0	1	47-10	30
2. ԵՖԴ-Կիլիկիա-1	11	9	2	0	33-9	29
3. ՀՖԴ-1	11	9	0	2	63-14	27
4. Շենգավիթ	11	6	1	4	27-21	19
5. Կարմրախայտ	11	5	2	4	26-20	17
6. ՕՀՀՈւ	11	5	2	4	26-16	17
7. Վանաձոր	11	3	3	5	24-32	12
8. ԳՖԴ-2	11	3	2	6	7-31	11
9. Չարենցավան	11	3	1	7	10-16	10
10 Կարս	11	2	2	7	24-38	8
11. Արաբկիր-2	11	1	2	8	13-50	5
12. Զեյթուն	11	0	2	9	7-50	2

Երկրորդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արաբկիր	11	11	0	0	33-6	33
2. ՀՖԴ-2	11	8	0	3	48-12	24
3. ԵՖԴ-Կիլիկիա-2	11	7	1	3	25-9	22
4. Նաիրի	11	7	0	4	21-10	21
5. Ցեմենտ	11	5	1	5	25-18	16
6. Դվին	11	5	1	5	16-20	16
7. Արագած	11	5	1	5	11-21	16
8. ՀՖԴ-Աբովյան	11	5	1	5	25-16	16
9. Լեռնագործ	11	3	3	5	8-15	12
10. Էրեբունի	11	3	0	8	18-41	9
11. Նոր Նորք	11	2	1	8	10-40	7
12. Բազմաղբյուր	11	0	1	10	6-38	1

Ռմբարկուներ՝ Գառնիկ Սարգսյան (ԳՖԴ-1), Վալերի Ալեքսանյան (ԵՖԴ-Կիլիկիա-1) 14-ական, Արարատ Առաքելյան (ՀՖԴ-1) 11 գոլ:

Մինչև 15 տ. (1985 թ.)

Առաջին ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շենգավիթ-1	12	10	1	1	45-6	31
2. Լոռի	12	10	1	1	43-13	31
3. ԵՖԴ-Կիլիկիա-2	12	10	0	2	73-9	30
4. Նաիրի	12	9	0	3	57-15	27
5. ԳՖԴ	12	8	0	4	42-20	24
6. Շողակն	12	6	1	5	34-37	19
7. Էջմիածին-1700	12	5	3	4	28-17	18
8. Իջևան	12	4	0	8	24-38	12
9. Կարս	12	3	2	7	10-36	11
10. ՀՄՊՀՄԴ	12	2	4	6	13-30	10
11. Քասախ	12	2	1	8	8-63	7
12. Եղվարդ	12	1	2	9	14-58	5
13. Հրազդան	12	0	1	11	10-58	1

Երկրորդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. ՀՖԴ-2	11	9	2	0	59-13	29
2. ՀՖԴ-1	11	9	2	0	51-8	29
3. ԵՖԴ-Կիլիկիա-1	11	8	3	0	60-9	27
4. Շենգավիթ-2	11	5	3	3	22-17	18
5. Դավիթաշեն	11	5	1	5	11-23	16
6. Էրեբունի	11	5	1	5	18-33	16
7. Երազանք	11	4	2	5	27-17	14
8. Դվին	11	4	1	6	19-29	13
9. ԵՖԴ-Կիլիկիա-3	11	3	3	5	9-21	12
10. Զեյթուն	11	1	2	8	10-47	5
11. Ավան	11	1	1	9	9-50	4
12. Նորք Մարաշ	11	1	1	9	8-36	4

Ռմբարկուներ՝ Էդգար Մանուչարյան (ԵՖԴ-Կիլիկիա-2) 25, Մխիթար Գրիգորյան (ԳՖԴ) 16, Կարեն Բաբայան (Լոռի) 14 գոլ:

Եվ կրկին՝ Ֆրանսիան

Ավարտվեց Եվրոպայի մինչև 19 տարեկան ֆուտբոլիստների առաջնությունը:

Խմբերում թիմերը տեղեր գրավեցին այսպիսի հերթականությամբ. «Ա» խումբ- 1. Ուկրաինա՝ 7, 2. Գերմանիա՝ 6, 3. Հոլանդիա՝ 4, 4. Խորվաթիա՝ 0 միավոր, «Բ» խումբ- 1. Ֆրանսիա՝ 6, 2. Չեխիա՝ 4, 3. Ֆինլանդիա՝ 4, 4. Ռուսաստան՝ 2 միավոր:

Կանոնադրության համաձայն խմբերում առաջին տեղեր գրաված թիմերը վիճարկեցին հաղթողի կոչումը: Ֆրանսիայի հավաքականը համառ պայքարում 1-0 հաշվով պարտության մատնելով Ուկրաինայի ընտրանուն, դարձավ աշխարհամասի չեմպիոն: Հետաքրքիր է, որ ֆրանսիացիները մրցաշարը սկսել էին պարտությամբ, բայց այնուհետև երեք անընդմեջ հաղթանակ տարան: Առաջնությունը ցույց տվեց, որ աշխարհի ու Եվրոպայի չեմպիոն Ֆրանսիայի ազգային հավաքականը լավ համալրում ունի:

Իհարկե, գրաված երկրորդ տեղը Ուկրաինայի համար հաջողություն է: Թիմի ֆուտբոլիստները պարգևատրվեցին արծաթե մեդալներով:

Մրցանակային 3-րդ տեղի համար հանդիպեցին խմբերում երկրորդ տեղեր գրաված Գերմանիայի և Չեխիայի հավաքականները: Հաղթելով 3-1 հաշվով՝ բրոնզե մեդալակիրներ դարձան գերմանացիները:

Աշխարհամասի առաջնությունը նաև ընտրական բնույթ ուներ. 6 լավագույն հավաքականներն իրավունք ստացան մասնակցելու աշխարհի պատանեկան առաջնությանը:

ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶՈՒԹՅՈՒՆ

Հարուստ ծրագիր

Մոսկվայի «Օլիմպիական» մարզահամալիրում ավարտվեց մարմնամարզության առաջին փառատոնը: Նրա ծրագրում ընդգրկված էին սպորտային և գեղարվեստական մարմնամարզության, ակրոբատիկայի, ցատկացանցի մրցումներ: Փառատոնի ծրագրով անցկացված առաջնությունների արդյունքներով ռուսները վերջնականապես ճշգրտեցին իրենց հավաքականների կազմերը:

Սպորտային մարմնամարզության մրցումներում իրենց լավագույն կողմերով դրսևորեցին մարզաձևի առաջատարներ Ալեքսեյ Նեմովը, Ալեքսեյ Բոնդարենկոն, Սվետլանա Խորկինան, Ելենա Պրոդունովան, Եկատերինա Լոբազնյուկը...

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

«Միջանկյալ» մենամարտ

Ամերիկյան Մայամիում WBA-ի վարկածով կիսամիջին քաշում աշխարհի չեմպիոն, պուերտոռիկացի Ֆելիքս Տրինիդադը պաշտպանեց իր կոչումը: Նրա մրցակիցը՝ նախկին սենեգալցի, իսկ ներկայումս Ֆրանսիայի քաղաքացի Մամադու Տիամուն ոչինչ չկարողացավ անել: Երրորդ ռաունդի վերջում 27-ամյա Տիտոն (հաճախ այդպես են անվանում Տրինիդադին) հուժկու հարվածով նոկաուտի ենթարկեց մրցակցին: Պուերտոռիկացին պահպանեց չեմպիոնական գոտին ու 2,5 մլն դոլար ստացավ: Տիամուին բաժին հասավ 250 հազար դոլար: Տրինիդադը, որը նախկինում պարտության է մատնել այնպիսի ուժեղ բռնցքամարտիկների, ինչպիսիք են Օսկար դե լա Խոյան և Դեյվիդ Ռեյդը, պատրաստվում է տարեվերջին մրցել IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Ֆեռնանդո Վարգասի հետ: Տրինիդադի պրոմոութերը՝ հանրահայտ Դոն Քինգը, ձեռքերն է շփում:

Փորձեք լուծել

Ընդառաջելով ընթերցողների ցանկությանը՝ այսուհետ տպագրելու ենք շախմատային կոմպոզիցիաներ: Հույս ունենք, որ մեր ներկայացրած խնդիրների և էտյուդների լուծումները բավականություն կպատճառեն շախմատասերներին:

№ 1

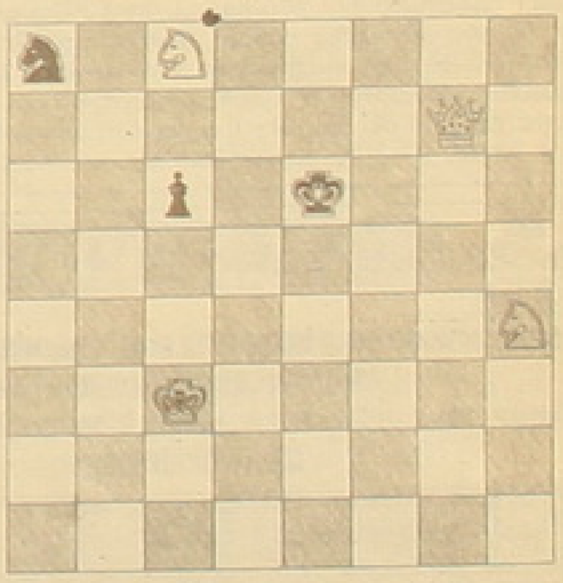

Մատ 2 քայլից

ԽԱՉԲԱՌ

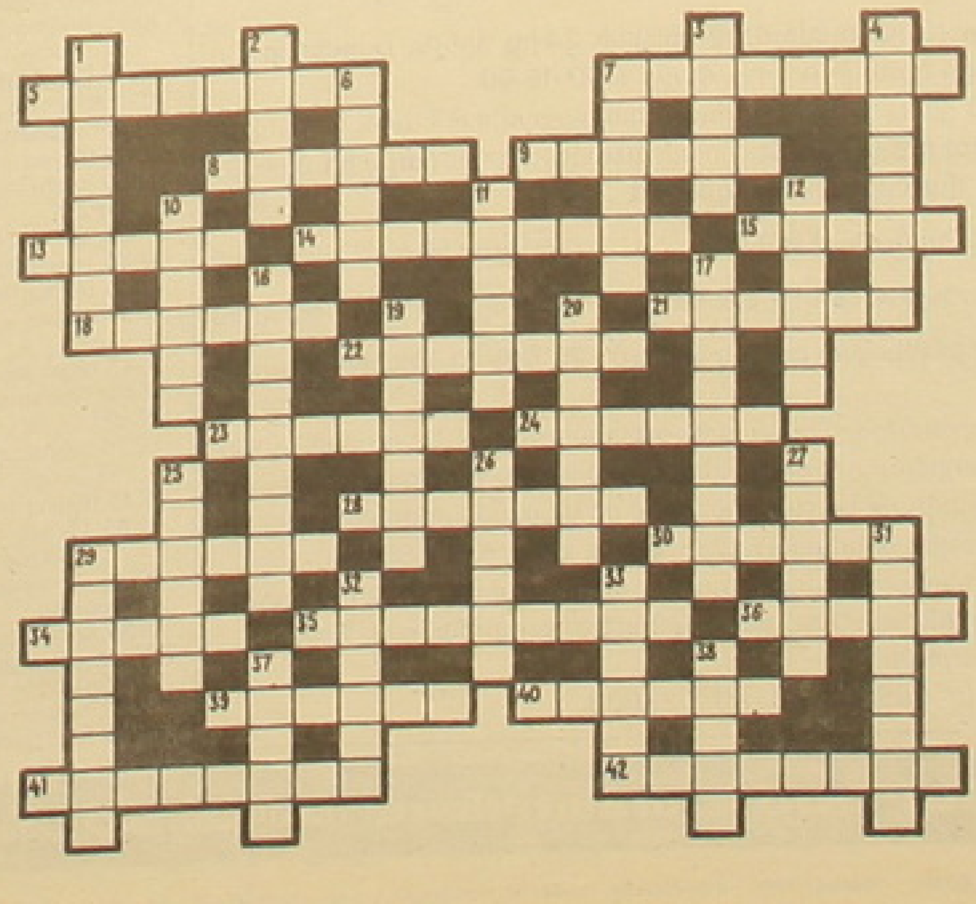

Ուղղահայաց

1. Հայ կուսակցական, պետական գործիչ, գրականագետ, պատմաբան: 2. Գետ Հնդկաստանում: 3. Հայ սովետական վիրաբույժ, մանկավարժ, հասարակական գործիչ: 4. Դանիացի գրող, փիլիսոփա, աստվածաբան: 6. «Բայադերա» օպերետի հեղինակը: 7. Ռուս սովետական դերասանուհի, աշխատել է Մոսսովետի անվան թատրոնում: 10. Շեքսպիրի խելագարված հերոսուհին: 11. Թուրքիայում 19-րդ դ. վերջին և 20-րդ դ. սկզբին առաջացած, ֆեոդալից կախման մեջ գտնվող անհող գյուղացիական խավ: 12. Միջնադարում խնջույքները ծաղկեցնող վարձված երգչուհի, պարուհի: 16. Իտալացի գրող, հումանիստ: Նրան անվանում են դարի հրաշք: 17. «Անուշ» օպերայի հեղինակը: 19. 1970 թ. Լուսին հասցված տիեզերակայան: 20. Մարզ Հայաստանում: 25. «Ընկեր Փանջունի» երգիծավեպի հեղինակը: 26. Գիտական և ուսումնական խոշորագույն կենտրոն Ֆրանսիայում: 27. «Թամարա» պաղպաղակի ֆիրմայի արտադրատեսակ: 29. Տարրերի պարբերական համակարգի ստեղծողը: 31. Ամրոց, որտեղ պաշարված էր Փառանձեմ թագուհին: 32. Շիրվանզադեի հերոսի երազած խնամին: 33. Ավտոբուսի մակնիշ: 37. Գեղեցիկ բառը բարբառով: 38. Եկեղեցու սպասավոր:

Հորիզոնական

5. Ընկեր Մարգոյի աշակերտը: 7. Իրավաբանության բնագավառի մասնագետ: 8. Կիլիկյան մանրանկարչական դպրոցի ներկայացուցիչ: 9. «Տարտյուֆի» հեղինակը: 13. Ֆրանսիացի թշվառապաշտ նկարիչ: 14. Ուժեղագույն ռուս շախմատիստուհի: 15. Մերձարևադարձային պտուղ: 18. Գետ Մեծ Կովկասի նախալեռներում: 21. Որտեղի՞ց էին Շեքսպիրի հերոսուհիները՝ զվարճասեր կանայք: 22. Վերածննդի դարաշրջանի հոգևոր թեմաներով ստեղծագործած գեղանկարիչ: 23. Մենաստան, ...: 24. Հայ կինոռեժիսոր: 28. Ռուս նկարիչ: 29. Մուլտֆիլմի հերոս: 30. Հայկական ավանդական ճաշատեսակ: 34. Հունի ածական անունը: 35. «Դևեր» վեպի հեղինակը: 36. Մանր քարը: 39. Ոսանիկ Աղոյանի ծննդավայրը: 40. Աֆրիկյան արագիլի տեսակ: 41. Ամերիկացի դերասանուհի Քաթրին ...: 42. Պաշտպանական հին զինատեսակ:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ: 1. Ձյուդո: 4. Ծալկա: 9. Դոշաբ: 10. Իգրեկ: 11. Կանգուն: 13. Հարպիա: 14. Տեղամաս: 16. Քոթուկ: 18. Նավաստի: 23. Կլինիկա: 25. Լուկաշին: 27. Հոմերոս: 28. Քարաքոս: 29. Կարատե: 30. Լսարան:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԱՑ: 2. Յաշին: 3. Դեբյուտ: 5. Ադիդաս: 6. Կարապ: 7. Էդիկտ: 8. Մկրատ: 12. Ներքնակ: 13. Հարկատու: 15. Ասթմա: 17. Սկահակ: 18. Նիտրիտ: 19. Վալս: 20. Սլաք: 21. Իկարոս: 22. Ունիսոն: 24. Իզմիր: 26. Շաքար:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Դաշնակցությունն Արցախում մտահոգ է: Պատճա՞ռը...

Հուլիսի 25-ին ՀՅԴ Արցախի Կենտրոնական կոմիտեն հանդես է եկել հայտարարությամբ, որում մանրամասնորեն դժգոհություն է հայտնվում հուլիսի 14-ին ԼՂՀ Գերագույն դատարանի սահմանադրական ատյանի՝ ԼՂՀ ԱԺ պատգամավորների ընտրությունը թիվ 4 եւ 7 ընտրատարածքներում անվավեր ճանաչելու որոշման առթիվ:

Ըստ Դաշնակցության հայտարարության, անօրինականություններ եղել են թե՛ նախընտրական քարոզչության ժամանակ, եւ թե՛ ընտրությունների ընթացքում, սակայն երկրի միջազգային վարկանիշով մտահոգ լինելով, ՀՅԴ-ն զերծ է մնացել այդ մասին լրատվամիջոցներին իրազեկելուց: Այս նույն տրամադրվածությամբ Դաշնակցությունն անօրինական է համարում նաեւ ԼՂՀ ԱԺ նախագահի ընտրությունը (քանի որ իրենց պատգամավորական խմբակցությունը չի քվեարկել՝ դրան չմասնակցելով), իսկ ԱԺ նախագահին համարում է... ոչ լեգիտիմ:

Հայտարարության հրապարակման օրը ՀՅԴ Արցախի ԿԿ-ն հրավիրել է մամլո ասուլիս՝ այդ կապակցությամբ որոշակի պարզաբանումներ անելու նպատակով: Ասուլիսը վարում էին Երեւում՝ ԼՂՀ ԱԺ պաշտպանության, անվտանգության եւ օրինականության հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Արթուր Մոսիյանը, արդեն պատգամավորական մանդատից զրկված Մախիմ Միրզոյանը եւ ԿԿ անդամ Էմիլ Աբրահամյանը:

Արթուր Մոսիյանը վերստին հավաստելով Դաշնակցության անհամաձայնությունն ընտրությունների ամբողջական գործընթացի նկատմամբ, Արցախում ստեղծված իրավիճակը բնորոշեց իբրեւ իշխանական-օրենսդրական ճգնաժամ, քանի որ առկա է «իրավական դիկտատուրան»:

Իրավիճակն ավելի մեղմ բնորոշեց Մախիմ Միրզոյանը, գտնելով, որ ճգնաժամ դեռեւս չկա, բայց անխուսափելի է, եթե շարունակվեն անօրինականությունները:

Խնդիրը մեկ-երկու մանդատի կորուստի մեջ չէ, նշեց Մ. Միրզոյանը, այլ այն բանի, որ դատական եւ օրենսդրական իշխանություններն անգործունյա են մատնված, իսկ գործադիր իշխանությունը պարզապես այդ մասին լռում է: Ըստ նրա, դատարանը ոչ մի կոնկրետ խախտումներ իր կողմից չի նշել, այլ պարզապես բանավոր բողոքների հիման վրա կամայական որոշում է կայացրել:

Պարոն Միրզոյանը կասկածի տակ առավ նույնիսկ սահմանադրական ատյանի օրինական լինելը, քանի որ օրենքով այս ատյանի անդամ կարող են լինել 35-70 տարեկան անձինք, իսկ ահա, երկու անդամների տարիքը գերազանցում է 70-ը:

Այն հարցին, թե կմասնակցի՞ իբրեւ թեկնածու հուլիսի 30-ին կայանալիք վերաքվեարկությանը, Մ. Միրզոյանը պատասխանեց, որ ինքը դրան է մասնակցելու, որովհետեւ Սահմանադրական դատարանն իր անունը չի հանել թեկնածուների ցուցակից, բայց ահա դժվարանում է ասել՝ կընտրվի՞, թե՞ ոչ:

Իր բաժին ելույթը Էմիլ Աբրահամյանն ամփոփեց հիշյալ հայտարարությունը բարձրաձայն ընթերցելով եւ թիվ 16 ընտրատարածքում տեղ գտած խախտումները (որտեղ ինքը թեկնածու էր առաջադրված) վերհիշելով մեջ: Ցավ հայտնելով, որ ինքը չի կարողացել անհրաժեշտ քանակությամբ ձայներ հավաքել, նա ամբողջ մեղքը բարդեց ԺԱՄ-ականների վրա, որոնք, նրա խոսքերով, չեն խորշել ոչ մի անօրինական քայլերից:

Այսուհանդերձ, ՀՅԴ ԿԿ անդամները սպառիչ պատասխան չտվեցին լրագրողների այն հարցին, թե ինչ են նշանակում «միայն ժողովրդի միասնական ջանքերով է հնարավոր երկրի ղեկավարությանը մղել դեպի ժողովրդավարություն» խոսքերը, որոնք եզրափակում են հայտարարության տեքստը: Մամլո ասուլիսի կազմակերպիչների պարզաբանմամբ, Դաշնակցությունը կողմնորոշում է ժողովրդին ճիշտ ընկալելու իրականությունը, իսկ թե ինչ կերպ պիտի վարվել, թող որոշի ինքը՝ ժողովուրդը:

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՇԱԿՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ԿՈՐԵԼ Է

Սիրիայի քաղաքացիներ՝ Պերթիզյան Վիգեն Սարգսի, Պերթիզյան Տիգրան Վիգենի, Պերթիզյան Արմեն Վիգենի, Սարգարյան Զոբե Ավետիսի անձնագրերը եւ Հայաստանի քաղաքացի Սիդա Խաչատրյանի անձնագիրը եւ մեջը դրված անձանց ինքնաթիռի 5 տոմսերը Հալեպ-Երեւան-Հալեպ:

Գտնողին խնդրում ենք հայտնել ք. Վանաձոր, Բեն-4 4/6, Խաչատրյան Անուշ: Հեռ. 4-69-96, 93-2-35: Խոստանում ենք դրամական պարգեւ:

IATA

ԱՅԱՔՍ

AJAX

Մեր օգնությամբ դուք կարող եք թռչել ցանկացած ուղղությամբ երկրագնդի ցանկացած կետ:
Բոլոր ավիաընկերությունները հատկացնում են զեղչերի ճկուն համակարգ:

Դուք կարող եք համատեղել Ձեր հանգիստը բուժման հետ Սոչիի, Գագրայի, Պիցունդայի, Յալթայի առողջարաններում: Ուղեգրի արժեքը 20 օրվա համար սկսվում է 550 ԱՄՆ դոլարից:
Արժեքի մեջ մտնում է ավիատոմսը, տեղափոխումը, օթեւանումը, 3-անգամյա սնունդը:

Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել
ավիատոմսերի համար 52-45-64, 53-01-93, 53-86-44,
տուրիզմի համար 53-24-32, 53-88-45
E-mail: ajax@arminco.com կամ այցելեք մեզ՝ Պուշկինի 43ա հասցեով

ASHB

ԱՎԵԼԻ ԱՐԱԳ,
ԱՎԵԼԻ ՀՈՒՍԱԼԻ,
ԱՎԵԼԻ ՄԱՏՉԵԼԻ

Արդշինբանկն առաջարկում է օգտվել միջազգային «Մանիգրամ» ակնթարթային վճարային համակարգի ծառայություններից:
«Մանիգրամի» միջոցով ցանկացած երկրից ուղարկված գումարը կգտնի իր հասցեատիրոջը Հայաստանում հաշված րոպեների ընթացքում:
Ուղարկեք եւ ստացեք «Մանիգրամի» փոխանցումները Արդշինբանկի բոլոր մասնաճյուղերում՝ Հայաստանի ողջ տարածքով մեկ:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրվում է զանգահարել 56-00-85 հեռախոսահամարով:

ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿԸ ՄԻՇՏ ՀՈՒՍԱԼԻ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐ Է:

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«Արշավիր Մարտիկյան» անհատական ձեռնարկությունը, գրանցման վկայական 01Ա042807, տրված ՀՀ պետռեգիստրի կողմից 09.09.98 թ., գրանցման համարը 264.020.04435:

Գրանցման հասցեն 375019, Երեւան, Այգեձորի փող., տուն 17ա:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի

հատուկ դասընթացների բաժին

Դասախոսությունների շարք ծրագիր

ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար

Ռոլանդ Շառոյանը

ներկայացնում է

«Ազգային գաղափարախոսություն եւ մշակույթ»

Ուրբաթ, հուլիսի 28-ին, ժամը 18:00-ին, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում

Դասախոսությունը կընթանա հայերենով՝ անգլերեն համընթաց թարգմանությամբ

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ առողջապահության նախարարության **պետական կարգավիճակ** ունեցող *բազային բժշկական ուսումնարանը* ընդունվողների համար հայտարարում է

2000-2001 ուս. տարվա վճարովի հիմունքով ընդունելություն.

Միջնակարգ կրթությամբ՝ բուժքույրերի, մանկաբարձների, ատամնատեխնիկների:

Ուսումնառությունը տարվելու է միջազգային չափորոշիչներին համապատասխանող նոր ուսումնական պլաններով եւ ծրագրերով:

Ուսման տեւողությունը «Քույրական գործ», «Մանկաբարձական գործ» բաժիններում 3 տարի է, «Ատամնատեխնիկական գործ» բաժնում՝ 2 տարի (ցերեկային ուսուցմամբ, հայկական կրթությամբ):

ՀՀ առողջապահության նախարարության բազային բժշկական ուսումնարանի շրջանավարտները, ի տարբերություն բոլոր ոչ պետական ուսումնական հաստատությունների շրջանավարտների, դիպլոմների հետ միաժամանակ ստանում են արտոնագրեր (լիցենզիա) եւ անմիջապես կարող են անցնել աշխատանքի հանրապետության առողջապահության բոլոր հիմնարկներում:

Ներկայումս հանրապետության բուժկանխարգելիչ հիմնարկների կողմից բազային բժշկական ուսումնարանը ճանաչված է որպես նման որակավորում ունեցող մասնագետների պատրաստման լավագույն դարբնոց:

Ուսումնարան կարող են ընդունվել միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության դպրոցների, մասնագիտական տեխնիկական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների շրջանավարտները, ինչպես նաեւ օտարերկրյա պետությունների քաղաքացիները, որոնք հաջողությամբ կհանձնեն համալիր քննություն: Այն նպատակ ունի պարզելու դիմորդի գիտելիքների մակարդակը հայոց լեզու, ռուսաց լեզու, կենսաբանություն առարկաներից, ինչպես նաեւ ընդհանուր զարգացածությունը եւ մասնագիտական կողմնորոշվածությունը:

Դիմորդն անձամբ ընդունող հանձնաժողովին ներկայացնում է հետեւյալ փաստաթղթերը.

ա) դիմում,

բ) կրթության մասին փաստաթղթի բնագիրը,

գ) տեղեկանք առողջական վիճակի մասին (086 ՈՒ ձեւ),

դ) 4 լուսանկար (3X4 սմ չափսի),

ե) անձնագիր, զինվորական գրքույկ կամ զինակոչիկի վկայական:

Ընդունելության կազմակերպման եւ անցկացման համար դիմորդը նախապես վճարում է 1000 դրամ՝ ավելացած արժեքի հարկի հետ միասին:

Փաստաթղթերն ընդունվում են հուլիսի 24-ից մինչեւ օգոստոսի 7-ը ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 9.00-16.00:

Ընդունված դիմորդի հետ կնքվում է պայմանագիր ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից հաստատագրված վարձաչափի մասին:

Ամսական վարձաչափը կազմում է

«Քույրական գործ» բաժնում»	12,5 ԱՄՆ $-ին համարժեք դրամ
«Մանկաբարձական գործ» բաժնում	16,5 ԱՄՆ $-ին համարժեք դրամ
«Ատամնատեխնիկական գործ» բաժնում	25 ԱՄՆ $-ին համարժեք դրամ

Վճարովի հիմունքով ընդունված, օրինակելի վարք եւ ուսման զերազանց առաջադիմություն ցուցաբերած սովորողների, ինչպես նաեւ մարտական առաջադրանք կատարելիս զոհված ազատամարտիկների երեխաների, երկկողմանի ծնողազուրկների վարձը զեղչվում է 50 %-ով:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ուսումնարանի ընդունող հանձնաժողովին, ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 9-16.00:

Հասցեն՝ Կորյունի 10

Հեռախոսներ՝ 565730, 583141, 525808

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

26 հուլիս

ՀՏ

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Ջեկինյա Գոնզագա»
10.10 Հայորդաց տներ
10.20 Սամուլի կղզակ
10.30 Չինական հրաշք
11.00 Գ/Ֆ «Ճակատագրի շրջադարձ»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ուրբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 ...Մինչեւ 17
18.00 Հեռուստասերիալ «Ջեկինյա Գոնզագա»
19.00 Հենց այնպես
19.10 «Համով ակնթարթ»
(Նույն ժամին արբանյակային հեռարձակմամբ
19.10 Կեսգիշերային ճեպընթաց)
19.45 Վլ. Սպիվակովը եւ «Մոսկվայի վիրտուոզները» Երեւանում
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Գ/Ֆ «Դատավճիռ»
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ճեպընթաց
01.00 Ուրբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.30 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
18.00 Մուլտֆիլմ
18.10 Մանկական ժամ. սերիալ «Նինձյա կրիաները», սերիալ «Կոբրա»
19.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
20.00 Լրաբեր
20.35 Ռ. Մավիսակալյանի «Հարցեր» հեղինակային ծրագիրը
21.20 Օրը
22.25 «1-02»
22.30 «Ուրախ» լոտո
23.30 Գ/Ֆ «Վեցերորդ զգայարան»
(24.00 Լրաբեր)

ԱԼՄ

19.05 Ջղջիկ
19.30, 21.30, 24.00 Սուրհանդակ
20.00 Համերգ
20.10 Գիտատեղեր
20.30 Վ/Ֆ «Վահան Տերյան»
22.00 Վ/Ֆ «Տարվա եղանակներ»
22.30 Յու. Մենկեւիչ. «Հայաստանի ոսկին»
23.15 Բեմ առ բեմ
23.30 Համերգ
0.35 Ակնթարթ
0.40 Գ/Ֆ «Ոչնչացնողը»
(Սուրհանդակ)

ՕՐՏ

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.20 Սերիալ «Բաբելոնյան աշտարակ»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտսերիալ «Ձոնի Քվեսթի անհավանական արկածները»
16.40 Ձունգլիների կանչը
17.10 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
17.45 Համով պատմություններ
17.55 Սերիալ «Բաբելոնյան աշտարակ»
19.00 Նորություններ
19.30 Ճան աշխատանք
19.50 Գ/Ֆ «Երկուսս եւ ես եւ իմ ասվերը» (դերերում՝ Ք. Էլլի. Մ. Գաթենբերգ, ԱՄՆ, 1995 թ.)
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Սերիալ «Հարձակման անկյունը»
23.40 Ինչպես է դա եղել. սովետական անտեսանելի ինքնաթիռը, 1984 թ.
00.25 Նորություններ
00.40 Մոսկովյան կինոփառատոնի օրագիրը
01.20 Սերիալ «Նորությունների ծառայություն»

ՌՏՌ

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20, 7.50, 8.40, 9.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.35, 9.35 Ընտանեկան նորություններ
8.30 РТР-ի փոստը
9.20 Հեռուստատեսային ՀՄՍ
10.35 Մուլտսերիալ «Կապիտան Պրոնինի արկածները»
10.45 Մուլտսերիալ «Սեւ ծովահենը»
11.10 Գ/Ֆ «Իմ անուրջների արքայադուստրը» (Անգլիա, 1-ին սերիա)
12.05 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.00 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
14.00, 18.00, 21.00 Լուրեր
14.30 «Մարինա ռոշչա»
15.00 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
16.45 Երկու ռոյալ
17.40 Հեռուստատեսային ՀՄՍ
18.30 Սերիալ «Մարգո թագուհին»
20.25 Զվարճալի ծրագիր «Ինչպես ծախսել միլիոնը»
21.45 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
23.35 Սերիալ «Հեշտանքությունը վառում են գիտակները»
00.35 «Կոմսոմոլսկայա պրավդա» թերթի 75 ամյակը
01.35 Գեղարվեստական մարմնամարզության միջազգային մրցումներ. Գրան Պրի Մոսկվա-2000
02.20 Հերթապահ բաժանմունք
02.35 Չայներից

@rminco Global Telecommunications Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Պատուէր 1300 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 25. 07. 2000 Գինը՝ 100 դրամ